

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 9.

V Ljubljani, dne 27. februarja 1897.

Letnik II.

„Slovenski List“ izhaja vsako soboto. — **Naročnina** mu je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Posamične številke se prodajajo po 7 novč. — **Dopisi** pošiljajo naj se uredništvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** naj se pošiljajo upravištvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani, Resljeva cesta štev. 5. — **Oznanila in poslanice** se računajo po ceni navadni v Ljubljani. Naročnikom 10 % ceneje.

Slovenski grobokopi.

To ni dan ustajenja, to je dan narodnega propada. Po vseh razdrobljenih pokrajinah slovenskih bore se rodoljubi za obstoj naroda, bore se krčevito, da bi zlasti ob mejah slovenskih utr dili slovenske postojanke pred tujimi navali. Ta borba je bifa do danes brezuspešna. Slovenci na Štajarskem ječe pod nemškim pritiskom; niti v deželnem zboru nimajo merodavnega zastopstva, niti takega, s katerim bi upoštevali Nemci. Niti občinski zastopi v Mariboru, Celju, na Ptuj, celo v Ormožu, niso v slovenskih rokah; torej vse važne postojanke so v nasprotnih rokah. Koroški Slovenci nimajo nobenega zastopstva, nimajo torej nobenega upliva niti na deželno niti na občinsko upravo. Jednak položaj vlada na Goriškem; takisto nesrečen političen položaj je v Trstu in po Istri. Kakor nas uči ljuta volilna borba ob mejah slovenskih, poostriili so Nemci in Italjani svoje orožje, povsod nastopajo hujši in odločnejši nasprotniki našega naroda, da bi oslabili našo obmejno moč in da bi tem laže prodrli do središča Slovenije, kar je jedini in glavni smoter sovražnega delovanja.

Schulverein, Südmark, Lega nazionale in kakorkoli se še zovejo ta društva, delajo uzporredno z vsemi zakonitimi zgoraj imenovanimi zastopi v istem zmislu in za ista načela. Podpirajo samo politična, gospodarska in kulturna podjetja nemška, zatirajo pa odločno in dosledno slovenski živelj. Ako bi to zatiranje Slovencev, a podpiranje nemškega in italijanskega življa tako napredovalo, kakor napreduje, ako slovenski narod ne bi imel nobene zaslombe od središča države, zmajati in porušiti bi se morali tisti stebri ob mejah Slovenstva, ob katere se upira obstoj slovenskega naroda. To je slika našega narodnega položaja. To je slika žalosti in britkega trpljenja, katera nam predučuje narod v smrtni borbi. Samo nekoliko globlje je treba poriniti sovražni meč v telo našega naroda, izdihnili bode narod, prestal bode teško trpljenje, a sovražnik bode na naših grobovih stal in govoril nam zadnje besede v slovo: V miru božjem počivaj, narod slovenski!

Nikdar in nikdar se slovenski narod ne more in ne sme za to veliko ceno sprijazniti z narodom nemškim. Dokler nas Nemec in Italijan zatirata in uničujeta v svoji oblasti, dotlej se ne moremo in ne smemo z njima bratiti. Slovenski narod mora se torej združiti v mišljenju in v skupnem delovanju, a vse njegovo delovanje in življenje mora biti naperjeno na to, da izpodbi sovržno silo, da utrdi vse svoje narodne postojanke, a izgubljene da si pripori. Jedino radi tega poudarjamo mi slovensko uzajemnost; jedino radi tega zahtevamo, da se složijo slovenske politične stranke in da za obstoj naroda zastavijo vse svoje duševne in gmotne sile.

Razvili smo prapor, pod katerim so stali in se borili častno in uspešno naši predniki; pouzdignili smo prapor združene Slovenije v zmislu uzajemnega delovanja. Mislili in pričakovali smo, da se pod tem praporom zopet zberovsi zavedni in odločni Slovenci. A britko smo se prevarili! Narodna garda, katero je še nedavno vodil neustrašeni, neupogljivi in odločni voditelj Jurčič, a katere vodstvo je danes preuzel omahljivi dr. Tavčar, izneverila se je sta-

remu praporu in prisegla na prapor, katerega nosi na Kranjskem največji nasprotnik Slovencev, baron Schwegelj!

Voditelji narodne stranke zatajili so stare slovenske tradicije, izstopili so iz čete onih narodnih bojevnikov, ki so nekdanj na slovenskih taborih, a do današnjega dne v političnih izjavah krepko branili slovensko ime, slovenski jezik in narodnost. Narodna napredna stranka združila se je s kranjskimi Nemci, kateri so to zvezo javno proglasili kot bistveno točko svojega programa. V tej zvezi zahtevajo Nemci, da bodo zastopani v naših javnih zastopih v Ljubljani, in zato so sklenili, da se bodo udeleževali bodočih državnoborskih volitev na Kranjskem in da bodo volili kandidate zdaj takozvane narodne stranke proti kandidatom ostalih slovenskih strank, torej proti Slovincem. Nadomestilo zato dobodo pozneje od narodne stranke, in tako še čakamo dan, ko nam bodo tudi v občinskem svetu ljubljanskem velevali Nemci.

Ne daje se danes niti približno proračun, koliko zla bode rodila slovenskonemška zveza na Kranjskem. Na razvoj slovenskega meščanstva gotovo ne bode ugodno delovala, ampak netila bode narodno mlačnost. Že v „Slovenskem Narodu“ vidimo, kako mu narodna gorečnost umira; opazujemo pa tudi, da list slovenske težnje popolnoma prezira, s Slovenstvom se ne bavi in ne poučuje svojih čitatelev o slovanski politiki. List postaje od dne do dne bolj lokalni in je konečno omejen le na politično, mišljenje jedne osebe, to je g. dr. Tavčarja. Zadnje čase so se oglašali možje v narodnem tabcu, zahtevali so, naj popusti vsaka stranka nekoliko in doseže se sloga narodnih strank. To željo po slogi je zadavila slovenskonemška zveza, in zato mi nastopamo odločno proti voditelju stranke, ponavljamo proti voditelju samo zato, ker ta voditelj nima slovanske politike. Obžalujemo, da moramo grajati prej odločnega Slovana dr. Tavčarja, ki je svoje dni neznanski napadal pohlevnega in zmerne Winklerja, a zdaj se brati s Schwegljem v škodo slovenskemu narodu. Zdaj kliče 300 Nemcev na pomoč proti svojim lastnim bratom in jim zagotavlja in utrjuje zastopstvo v slovenskih korporacijah. Tako, kakor danes Nemci volijo liberalne slovenske kandidate, tako bodo morali liberalni Slovenci podpirati Nemštvo na Kranjskem, to je isto Nemštvo, katerega ni na Kranjskem in katero nam zopet umetno uzgaja sin našega naroda.

Srce nam krvavi, ko vidimo, da blaginjo slovenskega naroda na Kranjskem izročajo lastni sinovi v varstvo največjim našim političnim nasprotnikom. Lice nam poruđeva, ko moramo gledati kot žive priče, da se narodna stranka druži in brati z nemškim kapitalizmom na Kranjskem, kateri nam izpodjeda naše narodno blagostanje. Ne umejemo, kako more Slovenec podpirati Nemca, ki širi pri nas šulferajnstvo in vse nemške težnje, ki so naperjene proti obstoju slovenskega življa. Na jugu in severu, kjer bivajo Slovani, odklanja naš rod nemški upliv; na našem jugu postavili so se naši bratje v bran Lahom; na severu Čehi junaški branijo svoje postojanke proti Nemcem, ob slovenskih mejah kličejo nas naši bratje na pomoč proti Nemcem in Lahom, čujemo že njih klic: morituri vos salutant, a mi se me-

čemo v naročaj kranjskim Nemcem, kateri nas bodo zazibali v spanje narodne mlačnosti.

Rojaki! Uzdrinite se, dvignite se, združite se v bran, ne dajte, da bi vas lastni sinovi še žive pokopavali!

Nejedinosti - prokletstvo.

Iz pustinje slovenske.

»Regnum in se ipsum divisum desolabitur et domus supra domum cadet«. — Sam Božji Spasitelj. Roma deliberante Saguntum perit. — Mogočni Rimljani.

Le kamenje uzdiguje, Slovencevci, in kame-nujte, kakor so nekdanj Židje sv. Štefana, pa ne človeka, ne svetnika, o ne, nego Slogo in nje posestrimo Uzajemnost. Če si glavo razdrobite, e, reklo se bode, da ste bili junaki, saj pravite: Ali poginiti ali pa zmagati, samo ne s krvnimi brati storiti kak modus vivendi.

A zakaj nesrečniki še pošteno nedolžno ljudstvo v bezpotreben srdit boj gonite? Čemu li na gomilah bratov zidate le vi svoje časti hram?

A zakaj ti, zviti Narodovec, že suho, vso zmešano štreo ožemaš? Koliko nepotrebnege dela, skrbi in sitnosti mogoteem, pa i brižnemu narodu napraviljaš?

Dakle čemu pa le boj, ne mir?

Zakaj krivice z malo pravico; zakaj zdražbe, nejedinosti in črni prepri?

O zora slovenske sreče, kje si še!

O Jugoslovanska, plakaj nad ognjevito sreditimi brati! Implacabiles — ne abominabiles fratres! Infandum!

Ako bi ponudil „Narod“ lep stol miru od jedne strani, od druge pak „Slovenec“ zopet krasen sedež in bi se po sredi stavila zlata deska, naslanjaje se na oba stolca: o to bi se v sredo na diven prestol usedla demantna očarujoča boginja: Sloga ali Sreča slovenska. Izmakni le jeden stol in boš videl — polom.

I kaj pa spaka mislite, ko se jeze takó davite? Mislite li, da bode bolje, če popokate jada?

Kdo še veruje, da se tu gre za čisto, sveto načelo? O ljudje, ljudje! Ponajveč se gre le za osobnosti in časti.

Ne glejte toliko ne na čast, ne na gospodstvo, to traje le malo časa, temveč glejte na trajno srečo in zadovoljstvo naroda, in zato na slogo. Ako se ne složite, gorje! — stokrat gorje!

Glej, kako je bilo mogočno nekdanje kulturno grško cesarstvo! Pa kaj je bilo? Zadnja stoletja je huda nemirnost razsajala po njem. Z večno trmo so odbijali od sebe vse spasonosne opomene do jedinosti, do sloge. Ravno leto pred padcem je papež Nikola V. iskreno za ime Božje priporočal slogo in ob neposlušnosti zapretil grozno kazen. A niso marali. Rekali so: „Raje s Turkom, nego s krščanskim bratom“. Zato je pa prišel za nje tako strahovit poraz, da mu lahko zaudaje strah do konca sveta. Še zdaj imajo Grki s turškim trinoštvom baš „vražje delo“.

Bratje, ko se v sosedni hiši zmerjajo ali celo lasajo in pretepajo, o to se vam lasje ježe. Groze tje pogledujete in če možno, greste jih mirit. Ni li takó pravo? Ko pa ogenj prepira razsaja po vsej Sloveniji, tedaj se vi drznete še netiva v ogenj lučati? Kaj ni li Slovenija velika domačija, velika hiša?

Pa sem nekdaž rekel v Ljubljani: „Gospodje! premalo nas je, dajte raje vsak nekoliko odjenjati, kakor vedno se pripravljati po listih“. „Kaj?“ zagrmelo se mi je, „mi se moramo vedno bojevati“. Pa se dajte, mislil sem si molčé.

A vidimo, bolje ni, nego evo grozni nasledki. Rudeči lisjak se zaganja ko preteč lev v celo Slovenijo, veseleč se bratomornega boja ter trgajoč jima žrtve iz rok.

O Ljubljančanje! Kaj potresa strah vas ni ničesar naučil? Za Boga milega, ne dajte sedanjo sovraštva polno politiko nadaljevati!

Za vse bi bil za kaj, a za politiko si baba,
Le brani ga, ki davi Te — nad vse neumna žaba!
Ko malko le drugače misli brat — oh! bratu se ne vdaj,
Le rajše vruga služi — brata krvnega požri pa zmaj!
Slovan, Slovan, nesrečni sin, Ti sréče svoje tat!
Zakaj si tak? Zaklad si vragom, domu skrat.
Oh, stokrat mučiš se i solziš, moj brat!
Ko ga dobiš, ne čuvaš, i zgubiš — — zaklad.

(Biser - ljubav.)

Oh bodi mož, kakor uči dični Šime Gregorčič, in dobro pomni ter preudarjaj:

Slovenski um, če kje imaš na straži stati,
Ko lev pravice krvne ljudstva si varuj, ter čuj,
Da nikdar z vrugi svoje se krvi ne brati,
Dà, vruga tacega obljubam nikdar ne veruj.
V edinosti pa modro čuvaj svojo kri, svoj ród.
Ne znaš li? — — Trojni vrag bi nas zatrl rad koj
povsod.

(Biser - ljubav.)

Ako imate verno ljubav do ljudstva, kakor se hvalite, uprašam vaš prav uljudno: Ali se boste mogli odgovarjati pred Bogom in zgodovino za svoj preprič in gojenje preprič? Dà, pa tu se gre za načela. A propos. Z ljubeznjivim udajanjem in prijaznostjo boste jih več za se pridobili, kakor z udrihanjem. Kdaj je še cepec ljudi stalno poboljšal? Veliki modrec in ljubeznjivi svetec sv. Franjo Saleški je uskliknil: „Z malo medom se ujame več muh, kakor z loncem octa“.

Iz tega sklepam: Taka želja in netenje preprič je nečloveško delo, je greh nad celim narodom, je greh zoper sv. Duha, ki premnogim hujskačem ne bo odpuščen ne na tem, ne na onem svetu.

Ali ne veš, prijatelj „Slovenca“, kdor ni v ljubezni, — ostane v smrti, pravi sv. apostol Janez ev., zvan bogoslovec. Celo prešestvovanje in rop in morija niso tako strašni grehi, ko so vraštvo do Boga. Ta pa ne ljubi Boga, kdor sovraži svojega brata, pravi božje pismo. V katerem jeziku so si časopisi v nasprotnih taborih tako vedno v laséh, kakor slovenska dnevnika? Jaz poznam samo srbske liste nekoje. Skoro vsak dan, vsaj vsak teden si nekdaž, Slovenec, pobijal Mladočehe, braneč zvečine Staročehe, — a vendar v svojih predalih tako lepo priporočal slogo. Ko je pa red o slogi došel na Te, onda si se izmuznil ko polzka riba iz rók. O začarana kombinacija v doslednosti! — A „Narod“, ti delaš takó rad kalupe, a ne iz tvarin, nego iz ljudi. Vse drugo so postali le ti pod peresi tvojih rok, nego ona istinska bitja. Seve na črnem zamorčku se lepše svetijo zlati uhani, kakor na belcu evropskem. I ko poteptaš nasprotnika, uzdigneš se više, seveda, na njegovem telesu!

In tak zakon naj bo sreče čoln, jadrajoč po velikem slovenskem jezeru — ker morja še nimamo?! Nè — to je vihar za naš čoln, ki preti ne le nam in vam grozen poraz, nego i prenesrečnemu našemu ljudstvu. A vendar čolnič svoj otmimo! Kaj vam se narod ne smili, ko mu kosti glodajo? Naš veliki Spasitelj govori: Apage, Satanas! Tudi vsakemu takemu zanikrnežu, ki goji sovraštvo iz sebičnosti na škodo trpinu groznemu, narodu, ki tako kvari ves narod, poreče se še kdaj usodepolna beseda: Poberi se — proč od Boga! Apage in infernum deorsum! A narod zakliče še vam:

Zato če, bratje čudni! to želite;
V brezskrbnosti v nevarnostih živite;
Dà, vrage vabite: — pa jih imejte.
Le bratje — kaj? Vi tigri! se morite.
Pa glejte, kdo vas bo Vas več pohrustal,
Zatrl Vam ród, preklel Vas, vzel Vam zemljo!!

Dajte, poslušajte torej: „Hodie si vocem Ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra sicut in exacerbatione secundum diem tentationis in deserto“, kako lepo, a strogo in baš

prikladno za naše razmere govori duhoviti psalmist.

Vsa pa vi, prečastna gospoda! Delajte po navodilih pravih veljakov: vseh dobrih škofov in zvestih prijateljev ljudstva, delajte za mir, slogo in ljubav. Otresite se umazanih nazorov prenapetnežev „Narodovih“ in „Slovenčevih“ ter pristopite v svetlo, častno kolo pospešiteljev reda, sloge in sreče okolo tega „Slovenskega Lista“. Vsaj vidite, da najlepše govori in je od vseh slovenskih najlepši list. — A ti, list, dvigaj se više in više ter letaj vsaj vendar že kdaj po dvakrat na teden iz svojih ljubljanskih spon. Če te Ljubljančanje ne marajo, védi, da več ko $\frac{2}{3}$ Slovincem si prepotraben. Ne miruj, dokler ne postaviš sebi in nam diven slavohram. A Vi, zlati bratje, dragi politični listi, ljubeznjivo učite, da taki „Narodovci“ in „Slovenčevci“ niso na lepem potu, ter priporočajte, naj vsi slov. može prigrle nebeško Slogo.

Brate, zač. i kój in delaj, ne čakaj!

Žrtva junaška za blagor le zda kaj.

Vztrajno in složno, da prideš do zmág!

Znaš mi — pa nóčeš: nam sreče si vrág.

Izvorni dopisi.

V Gorici, dne 20. februvarja (Politično življenje in naš položaj.) Včeraj dne 19. februvarja imel je naš deželni zbor četrto sejo, katere posledice se za našo deželo ne dajo proračunati. Slovenski poslanci so 3. t. m. zapustili deželnozbornsko dvorano po oddani izjavi, da se nočejo več udeležiti zborovanja, ako se jim ne dádo od merodajne strani poročstva, da ne bode vsled spletek starega in vsej deželi znanega lisjaka vse deželnozbornsko delovanje jalovina, kakor je bilo do sedaj. Zaupno naznanili so merodajnim krogom svoje začasne želje ter zahtevali poročstva, da se izvrše. Te želje so bile tako pohlevne in skromne in tako opravičene, da bode svet strmél, ko jih izvé, zakaj se nišo izpolnile. A nobena, še tako opravičena želja Slovencev se ne sme izpolniti, ampak razkačiti treba Slovence do skrajnosti, da se na ta način zmaje stol deželnega glavarja, po katerem se označeni osobi že leta in leta sline cedé. In merodavni krogi tržaški in goriški, trepetajoči pred tem političnim rogoviležem, katerega dobro in vsestranski poznajo, omogočili so sejo v deželnem zboru brez slovenskih poslancev s tem, da so prisilili knezonadškofa goriškega, g. dr. Al. Zorna, v zbornico. Če smemo verovati nekaterim glasom, bil je knezoškof vsestranski krivo poučen o položaju; zatrdil je tudi menda deputaciji slovenskih poslancev, da takoj zapusti zbornico, ako bi italijanski poslanci stavili kake interpelacije, sploh ako bi hoteli razpravljati stvari, ki ne spadajo k jedini točki dnevnega reda, t. j. k podaljšanju provizorija.

Toda v začetku seje stavljal je dr. Pajer, voditelj italijanske stranke, obširno interpelacijo do vlade in deželnega glavarja, v kateri pripoveduje, kako krotki in pravični so in so vedno bili Italijani v deželi, kako nestrpni so postali slovenski volkovi, ki Italijanom vodo motijo, ki se drznejo v zbornici in odsekih govoriti celo slovenski, dasi je bil italijanski jezik zbok svoje kulturne veljave in običaja vedno uradni jezik v deželnem zboru goriškem. Nato združuje vse svoje smelo zavijanje in vso svojo ovaduško podlost v tri uprašanja: Zasleduje li visoka vlada deželi škodljivo in pogubno postopanje sedanjih slovenskih poslancev? Hoče li skrbeti za to, da bode jedenkrat konec temu postopanju, ki je vsemu prebivalstvu škodljivo? Kaj misli Nj. preuzvišenost, g. deželni glavar odrediti, da bodo razumeli italijanski poslanci slovenske razprave in stvarne govore v deželnem zboru, v deželnem odboru in v odsekih?

Tako se drzne govoriti v nenavzočnosti slovenskih poslancev mož, kateri porablja vso svojo zmožnost le v to, da bi zaprečil vsak napredek v naši domovini iz zavisti in jeze, ker ni on deželni glavar; tako govori mož, kateri zlorablja svoj upliv v to, da okorišča sebe in svoje privržence z deželno in državno podporo pri takozvani tržiški ravani; mož, ki ustrahuje vlado in deželnega glavarja na nesramen način. On se drzne govoriti o italijanski pravici, ki ni

hotel dovoliti v lanskem zasedanju 1000 gld. za slovensko obrtno šolo, dasi dobivajo Italijani že 16 let jednako vsoto od dežele za italijansko obrtno šolo! Kaka je njegova politična pohlevnost in zmernost, vé najbolje g. ministerski predsednik sam, ki mu je moral ob svojem bivanju v Gorici hrbet pokazati, ker je drznež hotel njemu dokazati, kako zatira vlada Italijane na Goriškem že s tem, da je dala 600 gl. podpore za slovenske ljudske šole v Gorici, katere bi morala goriška občina že davno uzdrževati.

In za človeka, ki je dovolj nesramen, da javno zahteva, naj bi ne smeli govoriti zastopniki dveh tretjin vsega prebivalstva na Goriškem v deželnem zboru v materinščini, za takega človeka zlorablja g. vitez Rinaldini svoj upliv pri knezonadškofu goriškem ter ga sili v zbornico, da je priča grdemu in nesramnemu zaničevanju onega naroda, katerega sin je sam g. knezoškof!! No, naš preuzvišeni pastir se pač lahko zahvali za ulogo, katera mu je bila odkazana. Kako nesramo je postopal imenovani g. dr. Pajer minolo nedeljo z našim milostnim knezonadškofom, to objavil in poročal je sam v židovskem listu „Corriere“. In še ni mera polna?

Obžalujemo v interesu cerkve in vere, da se je dal preslepiti in zlorabiti za take nakane. Daljnjih pojasnil nočemo dodajati, saj jih je v vsakem poštenem slovenskem srcu še — preveč.

Isto tako pomilujemo deželnega glavarja, kateri rabi ves svoj veliki upliv v to, da bi ukrotil in zadovoljil g. viteza Pajerja, ki pa izkorišča vsako priliko, da bi netil in širil preprič, razburjenost in razdraženost v deželi. Jedini pravilni odgovor na uprašanje, katero je stavljal g. vitez Pajer do njega, bil bi ta, naj se učé italijanski poslanci slovenščine, kakor se morajo Slovenci učiti italijanščine, ako hočejo razumeti razprave v deželnem zboru. Dejanjski nasledek tega hujskanja bode pa, da bodo prisiljeni odslej govoriti v odsekih in odboru le slovenski še oni slovenski poslanci, ki so iz uljudnosti hoteli ustreči svojim tovarišem italijanske narodnosti ter so jim tolmačili svoja poročila in svoje izjave s pomočjo italijanskega jezika.

* * *

Prilčno sem poročal, da premaguje v klubu slovenskih poslancev stranka ostrejših strun, ne gledé na konečni smoter, o katerem vlada popolna jedinstvo, ampak gledé na način postopanja. Pisal sem, da najbrže to prouzroči malo izpremembo v klubovem vodstvu. Skoro je dejanje prehitelo moje slutnje; danes jadra že slovenski klub pod drugo tvrdko. Na zunaj nosi deska še zmiraj imena: dr. Gregorčič Coronini; a dejanski vodita klub le Coronini-Tuma. Vsa pogajanja med deželnim glavarjem, vlado in slovenskim klubom vrše se sedaj tudi s to novo tvrdko. Je li to prav in pošteno, o tem bode govorila prihodnost. Za sedaj se čujejo le glasovi, da hoče zahtevati večina deželnozbornskih poslancev v prihodnji klubovi seji, naj se naredi izprememba tudi za zunaj, naj se izbriše namreč za sedaj častljivo in vsem goriškim Slovincem blaženo ime našega uzornega bivšega in bodočega voditelja dr. Gregorčiča s tvrdke ter naj se napišeta imeni onih, katera istinito vodita klub in katera morata biti tudi odgovorna za vse, kar se godi in se bode godilo. Sploh se bodo vršile po končanih volitvah najhitreje še druge izpremembe, o katerih ni sedaj umestno govoriti.

* * *

Imenovanje kandidatov toliko na slovenski, kakor na italijanski strani, izvršuje se le polagoma. Med Slovenci je bilo do sedaj le znano, da bode kandidoval v 5. skupini g. dr. Gregorčič, a v veleposestvu pa g. grof Coronini. Za kmečke občine misli večina volilcev ponuditi kandidature tudi g. grofu Coroniniju, vendar pa prihajajo v zadnjem času tudi drugačni glasovi z Vipavskega. Bodi si temu tako ali drugače, gotovo je, da bode postavljen prej ali slej za kmečke občine kandidatom g. dr. Henrik Tuma, ki bode potem moral opravljati težko in važno službo deželnega odbornika, zastopnika v deželnem šolskem svetu in v državnem zboru. Seveda bode to trajalo le nekoliko časa, dokler se mu ne najde naslednik za deželno odborništvo, t. j. prav za prav, dokler ne odstopi jeden dosedanjih

deželnih poslancev, da naredi prostor njegovemu sorojaku, ki je sedaj v gorah. Ni nam znano, katerega sedanjih poslancev dohiti usoda, da izstopi. Na italijanski strani je le toliko gotovo, da stojé razmere za župnika Zanettija sedaj jako ugodno. G. župnik se je na višji migljaj odpovedal, ker je italijansko katoliško društvo v Gorici imenovalo dr. Faiduttija, profesorja v semenišču, kandidatom za isto skupino, t. j. za kmečke občine v Furlaniji. A govori se, da so furlanski župani silili v dra. Pajerja, da mora podpirati Zanettija, in da mu odpovedó pokorščino. Zato je pa Pajer jako surovo napal našega knezonadškofa ter izposloval, da sme biti Zanetti voljen. Zanetti je zelo častivreden duhovnik, a žal nam je, da je zašel v tako društvo; to mu gotovo ni v čast in zadoščenje.

Iz tužnega Korotana, dne 22. februarja. O ti slovenski Korotan! Do sedaj so te imenovali tužnega, a v prihodnje zvali te bodo izgubljenega, pozabljenega. Izgubljen je slovenski Korotan. Ves trud in napor, vsa požrtvovalnost in reči smemo, trpljenje posameznikov, vse bilo je zaman! Shodi slovenski, ki smo jih v tolikem številu prirejali na mejah naših, dajali so nam še nado, da zmagamo vsaj z jednim slovenskim poslancem, pa zakleti sovražniki naši, in to so naši bauernbunderji, zvezani z nemškimi nacionalci in socijalnimi demokrati, zmagali so v krajih, ki smo jih že imeli. Pobili nas je grdi odpadnik slovenski v družbi z Nemcem in uzel nam nado, da bi v bodoče še kdaj mogli zmagati in se otresti tujega jarma. Padli ste občini Šmarjeta in Grebinj v Podjurski dolini, brez katerih ni možno prodreti slovenskemu kandidatu. Uzeli so nam naši občini Rožak in Žabnice v zgornjem Korotanu, kjer smo imeli drugega slovenskega kandidata, in druge pridejo na vrsto. Gospodoval bode za naprej le Nemec slovenskemu Korotanu, kateremu je v duhu že prerokoval pesnik slovenski:

«On tvoj je gospod,
Ti rob si njegov,
Tvoj suženj je rod.»

Strmel bode ostali slovenski narod, ki se je količkaj zanimal za obstoj koroških Slovencev ter se uprašal, od kod ta prevrat in propad? „Slovenski List“ in drugi slovenski listi poročali so že večkrat, da koroškim Slovencem ne cvetó rožice in se je bati njih pogina. K našemu porazu pripomogli so največ celovški nemškoniacionalni milijonarji s slovenskimi imeni in našega oratarja pridobili za svoje namene. K temu pride, da naš mladi naraščaj v obče ni nikakor naš, ker je uzgojen v naših ponemčevalnicah, uzgojen od najstrastnejših nasprotnikov slovenskega imena, od učiteljev, plačanih od „nemškega šulvereina“. Pomisliti je še treba, da narod nima voditeljev takšnih, ki bi zastavili vse svoje moči in zmóžnosti v pouzdigó narodnega probujenja. Jeden najtehtnejših vzrokov pa je tudi ta, da je koroški Slovenec gledé gnotnega stanja na slabem. On je ubožec in nima pričakovati od nobene strani gnotne podpore, dočim nasprotnik razpolaga s tisočaki pri vsaki volilni borbi. Srce krvavi nam, ko pišemo te vrstice in sporočamo beli Ljubljani, materi naši, da hčerka njena že umira in da usahne skoro mogočna veja na deblu slovenskem. Ali drugače ne moremo. Resnice prikrivati vam ne smemo. Resnico pa govorimo, če pravimo, da propadamo, in skoro sprejmete zadnji naš pozdrav: Merituri vos salutanti!

Iz Celoveca, dne 23. februarja. (Tužne vesti). Žalostna poročila o prvotnih volitvah nam dobajajo z več strani slovenskega Korotana, tako da nam je malone vse upanje po vodi splavalo, da bi v celovškem in Podjurske doline okraju in v Rožni, Kanalski in spodnji Ziljski dolini prodrla naša kandidata. Izgubili smo postojanke, ki so bile prej naše in brez katerih ni mogoče ne tu ne tam zmagati. Ni čuda! Na jedni strani stoji naša častita duhovščina z več ali manj nevednim slovenskim oratarjem, na drugi naši stari sovražniki liberalci in ž njimi nemškonacionalci s socijalnimi demokrati. Mi smo ubogi narod brez vsake gnotne podpore, nasprotniki pa delajo z ogromnimi svotami. Tako

bomo spet prihodnje brez zastopnika v državnem zboru, čeravno je dobra tretjina slovenskega prebivalstva na Koroškem. Kdor je optimist, more le govoriti, da še vender ne smemo obupati in da se še ne pogubimo v nemškonacionalnem morju, ali Bog veď, če mi do prihodnjih volitev spet ne nazadujemo, in Bog zna, če bomo mogli naše že čisto zbegano in obupano ljudstvo zlasti v Zgornjem Korotanu ohraniti na naši strani in če ne izgubimo še več naše slovenske zemlje. Bog nas vender tega varuj in čuvaj naš slovenski rod! — p. —

S Koroškega dne 23. feb. (Volitve). Huda je volilna borba, katero bojujejo pri nas tri stranke: Slovenci združeni s konservativnimi Nemci, t. j. takozvana „Katoliška ljudska stranka“, zatem „Nemška ljudska stranka“ in socijalni demokratje. Poslednji pa ne pridejo posebno v poštev. Agituje se povsod žilavo, prireja se shod na shod, vrši se jih na jeden dan čez deset. In pri tem „Katoliško politično društvo za Slovence“ nikakor ni zadnje. Vkljub temu prihajajo iz velikovškega okraja za Slovence neugodna poročila o izidu prvotnih volitev, kolikor so se že vršile. V nekaterih krajih, ki so se zdeli sigurni in so bili pri zadnjih deželnozborskih volitvah izključno naši, zmagali so sedaj nasprotniki; tako smo izgubili Grebinj z 8 volilnimi možmi in Važenberg s 6. Saj je pa tudi Kiršner napel vse sile, da si ohrani svojo staro postojanko v celovškovelikovškem okraju. Slovenci vsled tega ravno še nismo obupali, a zmage se naprej tudi ne smemo veseliti: vsekako s strahom gledamo v bodočnost. Bog daj, da bi se strah izpremenil v veselje, v zmagospjev narodne probujenosti koroških Slovencev!

Značilno pa je za naše nasprotnike, s kakimi sredstvi da se bore. Tudi gola laž jim je dobro došla! V krajih z mešanim prebivalstvom zatrjujejo nemškim občanom, da se bodo morali izseliti, ako volijo slovenskega poslanca, češ, to so Slovenci sklenili na javnem (!) shodu. Celo potovalne krošnjarje je sprejela „Nemška ljudska stranka“ med svoje politične agitatorje. Tak krošnjar je nedavno hotel uplivati na konservativnega župana, da naj bi delal za nasprotnega kandidata. A ker se mož kar tako ne uklone, obljubi mu krošnjar — par hlač. Seveda značajnega župana tudi hlače niso preslepile. Smešno, a značilno!

Iz Istre. Jedva je jedna borba končana, že se pričinja druga; ni še končana prva gonja, že se je druga pričela; tako je zadnje čase pri nas v Istri Trpimo sicer, a to nas ne boli, pač pa nas boli, da je sprava na Kranjskem odbita, ker to je za nas usodepolno! Kaj ne, čudno to? Čudno, a žalostno! Za Slovence in Hrvate v Istri še ni zasijalo solnce pravice, ker kranjski gospodje pravijo, da ne sme. Tako pravi po razbitem kompromisu tudi vlada na Primorskem. Brali smo sicer v „Edinosti“, da imajo vladni organi nekak ukaz od ministerstva, postopati pri vseh volitvah v Istri objektivno. Drugo uprašanje pak je, je li tako res postopajo! Čudno: zvesti katoličani, zvesti Avstrijani, vroče ljubeči domoljubi, a vender se moramo italijanskemu nasilju pokoravati. Človek, ki mora vse to sam gledati, da britko skušati, moral bi skoraj obupati. Delamo, trudimo se, da bi nevedno ljudstvo iztrgali iz krempljev iredente, zavirajo nas pri tem ravno oni, ki bi nas morali podpirati, namesto tega pomagajo nas zatirati! In človek naj ima še kako veselje iti v boj za vero, dom in cesarja, ko vidi, da je njegov trud brezuspešen! — A tega pred malo časom ni bilo. Zasijalo nam je nekako solnce upanja, da je primorska vlada venderle izprevidela, da bi bilo bolje nas podpirati, nego nas zatirati. Mi smo to dobro videli. A žal! to je trajalo le toliko časa, kolikor časa primorska vlada ni videla, da je namerjani jugoslovanski klub najbrže za šest let ali vsaj sedaj razbit. Tedaj ni več strahu pred njim; tedaj bodeta naša poslanca, če pride v državni zbor, še vedno osamelá, sama, in seveda tudi ne toliko nevarna, če še sploh pride v zbornico. Zato pa, dajmo jih, zatrimo jih! Italijanska stranka, dasi stranka iredentska, mora zmagati, da ne poreče Badeni, v Istri je manj Italijanov, nego Slovanov. — Vlada je tedaj

na mah postala italijanski stranki silno prijazna ter jo očividno podpira. Neverjetno, a resnično! Vsak čas čujemo, da se iredentske težnje porajajo vedno bolj in bolj očitno. Nahujskano, nevedno in plačano ljudstvo postaje od dne do dne bolj predrzno, da si človek ne upa več iz hiše, kaj še le od doma! Ali se za vse to kdo zmeni? Nihče! Mladenci stari 24 in še menj let, smejo nekaznovano javno blatiti svoje duhovnike, javno jih napadati; smejo javno in brez strahu kričati: „eviva Italia!“ — In kako ne, saj jih nihče ne kaznuje; ponajveč jih pripró za par dni, in to c. kr. okrajna glavarstva! Zato pa prihajajo domu še bolj razdivjani. In to samo zato, ker se vladni organi boje zameriti se voditeljem italijanske stranke; seveda framazonom in najstrastnejšim iredentistom. Kar oni ukažejo — ukažejo, še jedenkrat pravimo — to morajo storiti celo c. kr. okrajni glavarji. — Tako, da je to skoraj nemogoče, še menj verjetno, a vender je resnično! —

Veste pa, cenjeni čitatelji, kaj je letošnje leto najboljše agitacijsko sredstvo italijanske stranke? „Prišli bomo pod italijanskega kralja, če zmagamo, in tam ne bo treba davkov plačevati.“ Istina! In kdor vam poreče, da to ni res, recite mu, da je lažnik! In nevedno ljudstvo, kdo bi se čudil, da se da oslepiti! Nič več davka! To je najboljše mazilo za revno, ubogo in posebno letos izstradano ljudstvo. Uprašali pa bodete, kaj pa smejo plačani brezvestni agitatorji kaj takega govoriti? Smejo, ker jih nihče ni do danes kaznoval, in jih najbrže tudi ne bode, ker je to agitacijsko sredstvo italijanske iredentske gospóde; ta gospodari v Istri. Slepo ljudstvo seveda ne vidi, da gospóda sama dobro vé, da se to nikdar ne bode zgodilo, in nasproti ljudstvo ne spozna, da ga gospóda hoče sebi podjarmiti z namenom, uvesti tudi po Istri tako imenovane „kolone“. Ljudstvo je zadolženo do grla! Kadar bode dosti, takrat pokupi italijanska gospóda zadolžena posestva, ti, Istrijan, pa robuj, služi! To je oni kralj, ki hoče vladati po Istri! Davka seveda ne bode treba plačevati, ker za nič ga ni treba do sedaj plačevati. Kdor ničesar ne bode imel, gotovo ničesar ne bode plačeval. Tako je po Istri, posebno v krajih blizu morja, blizu italijanskih gnezd, tam, kjer italijanski živelj, oziroma kupljeni odpadniki z italijansko gospodo prevladujo. —

Sedaj pak vi, „kranjski“ gospodje, ki ste zavrnil vsako spravo, pomislite, ali bi ne bilo bolje, složno delati z nami! Vi trdite, da je vera v nevarnosti. Dobro, ali toli neprevidni ste bili, da ste s svojo trdovratnostjo še celo doma spravili vero v nevarnost, a pri nas ste stotine ljudi pahnili v nenasitno žrelo framasonske iredente. Da, tako je! Ako bi se naši poslanci z drugimi združili v jedno skupino, morala bi vlada na Primorskem že sedaj z nami računati. Vsaj objektivno bi postopala. Ker smo zopet sami, tedaj nas zatira, in seveda močnejše podpira. Ali bi verjeli vi, da se priprosto ljudstvo, osmojeno iredentskega mišljenja, očitno norčuje iz pastirskega lista vseh avstrijskih škofov! In to javno! Kdaj je bila tedaj vera v večji nevarnosti, popred, ko nas vlada, misleča na jugoslovanski klub, vsaj zatirala ni, ali sedaj, ko podpira očitno italijansko kliko? — Odgovarjajte tudi vi „napredni“ narodnjaki, družéči se z najhujšimi nasprotniki Slovencev; tudi vi ste temu krivi. No, pri nas bi se v enakih slučajih združili z Luzzatti, Gambiniji, Vergotiniji in drugimi, ki bi že davnaj radi videli, da nam nekdo drugi kraljuje! Vi ste veliko zakrivil, in dajali bodete odgovor!

Istranin.

Iz Kamnika, dne 24. februarja 1897. (Od koga se učimo? II.) Kdo bi si bil neki mislil, kakó visóki smo na Kranjskem! Sinovi kmečkih starišev smo, sinovi naroda, pa se sramujemo svojega pokolenja, svojega naroda. Narod nam je poveril uzvišeno nalogo s tem, da nas je izvolil svojim glasnikom na odličnem mestu, a mi? Menimo, da bi se preveč ponižali, ako bi šli kdaj med ljudstvo ter se razgovarjali z njim. Domišljamo si, da bogvedi kako milost skazemo, ako izpregovorimo sploh nekaj besedic s kom, ki ni toliko naobražen, kot mi, in ga ne obseva akademiški svit. No, da bi bili že vsaj

prijazni in uljudni, ako smo že redkobesedni! Pa dostikrat se v tem oziru zelo izpozabljam. Posnemajmo dober vzgled, ki ga imamo, posnemajmo Svetca! Njega je sama prijaznost in uljudnost, preprostost in odkritosrčnost. Z vsakomur rad govori in občuje, preziranja ali celó surovosti ne pozna. Zato se ti pa mora omiliti in prikupiti na prvi mah takó, da si pridobi tvoje zaupanje. In tako je jedino prav: iz naroda z narodom! Svetec je vedno in vsakomur pripravljen priti svetuje na pomoč tu ali tam, on ne zapira duri svoje hiše nikomur.

Pri nas se dandanes preveč šopiri častilakomnost. Vsak bi bil rad prvi, redko kdo drugi, a tretji celó nihče ne! Pehamo se za častmi, za naslovi in odlikovanji, dela nam je pa malo mari. Da smo le dosegli dostojanstvo, da smo le sebe zopet pouzdignili, pa je dobro. Na to ne mislimo, da trpi pri tem dostikrat občna blaginja. Kaj je posledica temu, ker hoče biti vsakdo povsod prvi? To, kar je čisto naravno, da ne more povsod delovati z isto unemo in požrtvovalnostjo, kakor bi bilo treba. Bodimo pametni, razdelimo si delo ter uvažujmo, kar pravi pregovor: „Vsega ne more jeden človek podelati niti pojesti niti imeti.“ Torej manj častihlepija!

Kak lep vzgled nam je zopet Svetec! Dočim uživamo mi časti, a drugi za nas delajo, dela Svetec, a časti imajo drugi. Znano je n. pr., da je občinskemu svetu litijskemu duša on, dasi se županom ne da voliti. Ne uriva in ne usiljuje se nikjer, posvetnega bleska in sijaja ne išče. Bodi nam dovoljeno, da navedemo samo jeden vzgled. Naj izve svet, kakšen je Svetec, ker ne gre, da bi se devala luč pod mernik, ampak na svečnik, da sveti vsem, ki so v hiši. Marsikdo bi Svetca drugače sodil, ako bi ga natančno poznal.

Mož do zadnjega ni vedel, da namerjajo njegovi prijatelji praznovati njegovo sedemdesetletnico na slovesen način. Domači so mu prikrivali, ker so poznali njegovo naravo, da bi ne dovolil v to ter utegnil celó vso stvar preprečiti. Ko pa je po časnikih izvedel, bil je sila iznenajen ter se je hotel odtegniti. Potem se je seveda udal, ko je videl, da je že pripravljeno in urejeno. Znamenite, moža dobro karakterizujoče pa so besede, s katerimi je odgovoril nekaj dni pred slavnostjo, ko je po raznih pripravah, ki so se delale, lahko sodil, kako slavlje ga čaka, na uprašanje, česa se najbolj veseli, skromno: „Tega, da se bom jedenkrat zastonj najedel!“ Kako bi bil kdo drugi odgovoril, ako bi bil na njegovem mestu?

Jako dvomimo, da takó. Svetec je v istini nesebičen rodoljub, kateremu je posvetna čast nič, blaginja naroda vse. Bodi nam učitelj!

D. L.

Z Gorenjskega. (Pastirski list avstrijskih škofov in „Slovenec.“) V Ljubljani izhajajoči „list za slovenski narod“ bi na vsak način rad odrinil z volitvenega pozorišča jako neljubega mu kandidata g. Tomo Zupana. Dne 24. t. m. je naperil zoper njega celo pastirski list avstrijskih škofov, list, ki se odlikuje z obilico jako umestnih naukov glede na bodoče državnozbornske volitve. Ko bi „Slovenec“ čutil potrebo še kdaj sklicevati se na omenjeni pastirski list, navede naj še tele znamenite besede, ki so jih izpregovorili škofje v rečenem listu: „Volite katoliške moše, ki niso katoliški samo po imenu, ki svojo vero tudi s svojimi ustmi očitno spoznavajo ter jo v svojem življenju dejanski kažejo.“ Uvažujoč ta škofovski migljaj, si pač ne bo lahko drznil tako uztrajno pobijati kandidate g. T. Zupana proti g. Pogačniku. „Slovenec“ naj nam dovoli le jedno uprašanje: Kdaj misli odgovoriti izjavi, ki osvetljuje tisto od škofov zahtevano „dejansko katoliško življenje“ njegovega kandidata? Saj ima omenjeno izjavo že nekaj časa v rokah in dobro mu je znano, da je oprta na sodne, torej vsekakor resnične spise. Nikakor ne dvomimo, da bi avstrijski škofje ob dosedanjih premišljenih zavutih izjavah „Slovenčevih“ glasno protestovali, ko bi bili o razmeri med g. Zupanom in g. Pogačnikom tako dobro poučeni, kot je v tej stvari poučen „Slovenec“. Gospodje, sle-

pit ste šli s svojim „katoliškim“ kandidatom pošteno gorenjsko ljudstvo, za posledice pa ste odgovorni vi. Ni še vseh dni konec!

Iz zlate Prage. Deželni zbor je v 11. seji razpravljal o predlogu dr. Schlesingerja, ki zahteva, da se napravijo v deželnem zboru češkega kraljestva kurije po narodnostih; s tem bi imela v zboru nemška manjšina isto veljavo in moč, kakor češka večina. Bridko je tožil predlagatelj, kako Čehi Nemce zatirajo; najmanj všeč pa mu je bilo, ker so Nemci pri volitvah v deželni odbor in v razne odseke navezani na dobro voljo čeških in veleposestniških poslancev. Vender bi se pa, govoril je mogočno dr. Schlesinger z jecljajočim glasom, vsak motil, kdor bi mislil, da se mora za ta predlog, če se sprejme, Čehom tudi kaj dati. Proti temu mi protestujemo odločno. Od tega predloga je zavisno, če ostanemo mi še v deželnem zboru ali ne. Ta predlog naj se reši, ne da bi se spravljali v zvezo s češkim uprašanjem, 15-členska komisija naj poroča o tem predlogu v 14 dneh. — Dr. Kaizl je odgovarjal kaj mirno in točno. Povedal je svojemu nemškemu tovarišu, da se uprašanje o kurijah ne sme jemati iz kompleksa češkega uprašanja. Pravi uzrok, da se Čehi in Nemci ne morejo pomiriti, je nemška nadutost, ki misli, da je kraj, kjer so nemški prebivalci, že onečaščen, če v njem se izpregovori le češka beseda. — Poslanec kapelan Opitz se strinja s predlogom dr. Schlesingerja. Seveda: Nemec je Nemec, naj si je potem kapelan Opitz ali pa — dr. Schaffner! — Predlog se je sprejel. Nemški listi so vsled tega kar vriskali od veselja, dasi s tem niso še nič dosegli; kajti predlog bode plesnel v odseku, predno zopet pride na dnevni red.

Poslanec dr. Moravec je predlagal, da se dá volilna pravica v občinske in okrajne zastope okrožnim in občinskim zdravnikom, kateri je doslej niso imeli. Sprejeto. — Niklfeld (Čeh) predlaga, naj se podeli podpora kmetom haberskega in choteborškega okraja, kjer je pobila toča. Država je dala okraju haberskemu, kjer je pol milijona škode, le 1500 gld. podpore. — Sprejeto.

V 13. seji je predlagal poslanec dr. Werunský, da bi bili ulični napisi v obeh deželnih jezikih. Nemško glasilo „Bohemia“ je iste razloge, s katerimi je dr. Werunský utemeljeval svoj predlog, že nešteto krat bolje navedla. Dr. Engel ga je dobro okrcal. „Če je tovarišu tako všeč odlok, s katerim so se v Ljubljani uveli dvojezični ulični napisi, naredi naj namesto „Slovenci in Nemci“ „Čehi in Nemci“ in pošlje tisto potem v Brno. Če tam napravijo dvojezične napise, ne bomo se tudi mi več ustavljali.“ Poslanec Breznovský pa je uprašal dr. Werunskega, če je njegov ded že razumel nemški. Oni mu ni odgovoril. — Pri seji je bilo samo 99 poslancev; treba je bilo torej še 21 poslancev, da bi bila seja sklepčna. Glasovanje se je moralo odložiti. Pokazalo se je pa, da bodo i veleposestniki glasovali z Nemci.

Sedanje razmere v deželnem odboru so: veleposestniki imajo 2, Nemci 2, Čehi pa 4 od bornike. Nemcem se zdi to premalo, dasi imajo le 69 poslancev; veleposestniki, ki imajo 70 poslancev, so pa zadovoljni. Če bi bila volilna geometrija pravična, imeli bi Čehi, če se uvažuje število prebivalcev, 153 poslancev, Nemci pa le 90; če pa se uvažuje davek, zastopalo bi veleposestnike 35, Nemce 73, Čeha pa 135 poslancev. —

Staročeška in mladočeška stranka sta priobčili v svojih glasilih volilne oklice. Staročeški oklic je tak, kakor jih je ta stranka že več objavila; mladočeški pa se jako razločuje od oklicev l. 1891. in 1895. Takrat je bilo vse polno mladostnega ognja in naudušenja, danes pa trezno in premišljeno. Odstavka, v katerem je poprej mladočeška stranka izjavljala, da se bo potegovala za splošno volilno pravico, v tem oklicu — ni. —

Radikalci so postavili le nekatere kandidate. Ker pa ni upanja na zmago, bodo ponekod podpirali socijalistične kandidate proti mladočeškim. In radikalci so sinovi mladočeške stranke! —

Svobodomiselna stranka se pa ne boji ne teh ne onih; največ skrbi ji napravljajo socijalni demokratje. S temi ljudmi se pa še pametno razgovoriti ne morejo; kajti kjer so socijalisti v večini, tam preupijejo mladočeške govornike, da jih ni slišati; kjer pa so v manjšini, vedejo se tako razsajajoče, da shod razbijejo. Taki so ljudje, ki imajo na svojem praporu zapisano: prostost, enakost, svoboda! . .

Dr. Rieger je odločil i kandidature v Pragi baje za to, ker je že prestar za poslanca in ker misli, da se morajo vsi mandati v peti kuriji prepustiti delavcem. Dobro; ali zakaj Staročehi potem ne poslušajo svojega vodje?

Dežela je odločila češkemu narodnem gledišču 103.110 gld., nemškemu pa 70.794 gld. podpore. —

Z Dunaja, dne 20. februvarja. V tem burnem času političnih bojov in preprirov menda vaši čitatelji še niso izgubili vsega zanimanja za uzvišenejšje ideje; za pojave umetnosti. Torej naj vam na kratko sporočim nekoliko o dogodkih zadnjih dni v tem oziru.

Dne 31. januarja bila je stoletnica rojstva slavnega glasbenika Fr. Schuberta, in dunajsko mesto hotelo je na vreden način proslaviti svojega sina. Priredili so se štirje veliki koncerti z izključno njegovimi skladbami, v operi sta si uprizorili dve njegovi spevoigr, poleg tega pa so še razna prosta društva slavila v svojih koncertih tega ljubljenca nemškega naroda. Mala rojstvena hiša, spomenik v dunajskem narodnem vrtu in nagrobnik v vrsti „slavnih mož“ na osrednjem pokopališču so bili okrašeni. Priredila pa se je tudi zanimiva razstava v zvezi z razstavo njegovih prijateljev in sodobnikov, slikarjev Mavricija Schwinda, Jos. Danhausera in Leop. Kupelwiesera. To razstavo zelo pridno obiskujejo. V dvoranah „doma umetnikov“ vidiš portrete glasbenika iz raznih dob; slike skladateljev, ki so nanj uplivali ali mu bili sodobniki; pesnikov, katerih stihe je uglasbil; krajev, kjer je bival. — Dunajsko mesto naročilo je tudi pri slikarju I. Schmidu veliko sliko, ki nam kaže Schuberta v krog njegovih prijateljev in znamenitih sodobnikov, s katerimi je bil v zvezi, in ta slika je res izborna pogojena. — Zanimive so pa zlasti tudi izložbe del slikarja Schwinda, zlasti njegovi ciklusi k nemškim pravljicam in ilustracij k raznim operam.

Dne 12. februvarja proslavljala se je stoletnica naše avstrijske himne. Haydn uglasbil jo je na besede Hauschka za največje avstrijske bede v Napoleonovih bojih, in 12. febr. 1797. na rojstni dan cesarja Franca, pevala se je prvič pri slavnostnih predstavah v dunajskih gledališčih. Dasi je šele mnogo pozneje postala uradna himna, bila je to vender že takoj od začetka v srcih vseh vladarju zvesto udanih rodoljubov. Pozneje so se z vladarji menjavali teksti, a veličastna skladba se je in se bo obdržala za vedno. — Dunajsko mesto je priredilo slavnostno predstavo v Karlovem gledališču, katere se je udeležil tudi cesar sam, z nadvojvodinjami Štefanijo in Marijo Valerijo in mnogo nadvojvodov. Občinstvo, sami povabljeni, priredili so mu burno ovacijo.

Tudi v nemškem narodnem in v josefstadtskem gledišču se je ta večer slavnostno praznoval s prologi in alegorijami pred običajnimi predstavami.

Dne 13. februvarja umrl je Friderik Mitterwurzer, jeden najgenialnejših igralcev na dvornem gledišču. Omenjam to tudi radi tega, ker je on pri akademiji, ki se je 1895. vršila pri Ronacherju v prid po potresu ponesrečenim slovenskim rojakom, drage volje preuzel ulogo v igri; kakor je v obče vedno rad pri raznovrstnih dobredelnih predstavah bil na razpolago, ter je njegova izborna igra vedno bila za take priredbe največja privlačna sila.

Od svečnice sem imamo še jeden, dasi dozdaj še skromen, nov muzej na Dunaju, v soplehju borze, namreč muzej za avstrijsko narodopisje. Male izložbe v slični namen so se že popreje večkrat prirejale; a velika razstava v Pragi, ki je tako krasno uspela, ter sklep, da se ustanovi v Pragi posebni narodopisni muzej, uplivalo je najbrž na to, da se je to tudi na

Dunaju storilo Razstava obsega kakih 6000 predmetov; noše, pohištvo, domači obrt, orožje, lepotiche, posode itd. ter zanimivo izdelane velike božične jaslice.

Na Dunaju ima človek najlepše prilike v vsestransko naobrazbo. Res da se je mnogoteri ne poslužijo ni najmanjše, a v obče ne smemo si misliti Dunajčanov tako veselih, za vse umetnostne pojave nedostopnih, kakor se to čisto dogaja tudi pri naših rojakih in celo pri takih, ki pač niso opravičeni, da bi to očitali drugim. Znani Schillerjev distihon je pač le pušica zabavljica brez sramotilnega namena. Domislil sem se tega, ker je „Sl. N.“ zadnjič v neki notici porogljivo poročal, da je „Brat Martin“ premagal „Otele“. Stvar pa priča obratno. Omenjena burka uprizarjala se je v Raimundovem gledališču res izborna in zato dosegla tudi nad sto predstav, „Otele“ pa se je istotam igral tako škandalozno, da Dunajčani, vajeni na izborne predstave te drame v dvornem gledališču, niso hoteli obiskavati te pravcate paradije. Vsi dunajski listi — ki vendar le hvalijo običajno vse preveč — bili so jedini v obsodbi te predstave. Toliko hotel sem omeniti v razjasnilo, da se nikomur ne godi krivica. Istinič.

Važni dogodki.

Za odpravo glediške cenzure se je pričelo na Dunaju dokaj živo gibanje. Sestavila se je posebna stalna komisija, ki ima svoje seje v klubu avstrijskih državnih železničnih uradnikov. Prvi korak k temu gibanju je storilo društvo „Arbeiterbühne“ na Dunaju ob priliki, ko je prepoved Max Halbejeve igre „Jugend“ obudilo po nekod precejšnjo nejevoljo. Večina članov komisije se je izrekla za odpravo cenzure, in je ravnatelj dvornega gledališča že izdelal potrebni načrt, ki se predloži bodočemu parlamentu v posvetovanje. Trud te komisije utegne biti bržkone brezuspešen, ker ima cenzura še mnogo zagovornikov.

Mladočehi so izdali pretekle dni svoj volilni oklic, v katerem zahtevajo samostojnost za dežele češke krone na podlagi državnega prava, nadalje se hočejo potegovati za zboljšanje gospodarskih razmer. Pogodba z Ogrsko mora biti pravičnejša, sicer je bolje, da se ne obnovi. Socijalni demokrati se je treba odločno upirati, ker so njeni napredki že vsekakor upoštevanja vredni, kar najbolj izpričujejo volitve volilnih mož pete kurije. Opozicija napram vladi se mora nadaljevati, dokler se ne pokaže, da je vlada res naklonjena Čehom; obljubam samim ni verjeti, ker so nevarne limanice.

Borba za dunajske mandate v peti kuriji je jako srdita. Z neposredno organizacijo in z intenzivno delavnostjo so si socijalni demokrati že pridobili lepih uspehov med volilci in jim, po vsem sklepati, nekaj mandatov pripade. Dan na dan se vrše shodi po različnih okrajih, po večini so vsi shodi dobro obiskani in jako burni. Navadno trčijo ostro skupaj antisemitski in socijalnodemokratski volilci. Prav po gostu se dogaja, da so potem shodi zaradi nemirov razpuščeni, saj pa je zborovanje skoro nemogoče, ko govornike nasprotna jim stranka z medklci in ugovarjanjem moti. Kadar kaka stranka napove shod, skušajo, če le možno, tudi nasprotniki v kar največjem številu priti v zborovalno dvorano, kjer se potem prične prepir, a čisto tudi tepež. V nedeljo je bil v V. okraju napovedan shod za peto kurijo, na katerem bi imel govoriti dr. Lueger. V dvorano je pa prišlo že dolgo pred časa som toliko socijalnih demokratov, da so imeli večino; nato so krščanski socijalisti odšli. Tako lahke zmage ne pridobijo krščanski socijalisti, kakor pri deželnozborskih volitvah; socijalni demokrati imajo v nižjih slojih že premočne postojanke.

Predloga za mirovno rabsodišče med Anglijo in Združenimi državami se ne bode takoj obravnavala; dasi je že dolgo izdelana. Senat se je izrekel s precejšnjo večino, naj se odloži za poznejši čas, ter tako pokazal, da želi, naj bi se razprave o tej uredbi, ki je tolike kulturne važnosti, vršile pod priljubljenim novoizvoljenim predsednikom Mac Kinleyem in naj bi uredba

dičila raje njegovo dobo, kot pa dobo odstopajočega Clevelanda.

V Makedoniji prete resni nemiri; že prejšnja leta so bili ondi upori na dnevnem redu, ko položaj ni bil tako ugoden za ustaše, ker je Turčija lahko ondi zbrala mogočne čete, sedaj pa jih rabi po raznih pokrajinah. Turški duhovniki netijo sovraštvo in fanatizem med svojci, katere nagovarjajo, naj se dvignejo nad kristjane in maščujejo svoje krečanske brate. Grčija kaj rada obrača oči proti Makedoniji in bi ji morda bilo celo ljubo, da pride do upora. Grški listi svaré vlado, naj se ne utiče v makedonske stvari, ker bi s tem lahko izgubila simpatije drugih narodov, češ da je pohlepna in sebična. Če bi Grška začela kako odločno akcijo, kar pa že z ozirom na vevlasti ne bode storila, utegnili bi si Turčija v Makedoniji bolje braniti svoje pravice, kakor na Kreti. Srbija in Bolgarija bi ne ostali mirni, potemtakem pa bi prišlo do jako nevarne zamotanosti, katera bi bila za evropski mir dosti nevarnejša, kot Kreta.

Kreta uznemirja vedno bolj in bolj ves svet, ki se količkaj bavi s politiko. Nestrpnost se pričakuje poročila, dohajajoča z iztoka o položaju, ki se vedno izpreminja. Umevno, da je pri tem težko zanesljivo soditi, kako se bode položaj končno zasukal in razjasnil. Na otoku je s turško vlado pri kraju. Kanejo in še tri važnejša mesta so zasedle združene vevlasti, na ostalem otoku pa dejanski vlada in gospodari grški poveljnik Vassos. V obližju otoka križa grško brodovje in brodovje vevlasti pod francoskim vodstvom. Angleške ladje so ustavile nekaj grških ladij, ki so peljale živež in strelivo grškim vojakom. Na otoku, zlasti v njega notranjem delu prodira Vassos vedno dalje, ne ozirajoč se mnogo na svarila evropskih admiralov. Turčija sama še ni odločno posegla v boje na Kreti, ker so ji vevlasti odsvetovale, da zadržijo še večja nasprotstva z Grško. Grki so postali jako odločni, kralj Jurij je za to, da se stvar dožene in Kreta priklapi Grški. Evropa ni še popolnoma jedina. Nemški cesar je na svetoval, naj se Pirej blokuje, a Angleži so se temu ustavili, češ, naj se prej določi, kaj naj se zgodi s Kreto, ali naj se da Turčiji, ali naj se ji da avtonomija pod pokroviteljstvom sultana, kakor svoj čas uzgodni Rumeliji. Ker je brodovje evropsko igralo tako dolgo že nekako čudno ulogo, gledalo poboje, a se ne ganilo, ter sploh ni pokazalo nobene odločnosti, začeli so se Grki že zelo prešerno vesti. Vkljub prepovedi vevlasti, napadel je Vassos kraj Halepo, kateri so uzele vlasti pod svoje varstvo, ali tu jo je skupil. Admirali so ga poučili, da vsake šale le ne umejo, in so bombardovali grški tabor, ki pa je navzlic temu, da se je streljalo celo z melinitom, zaradi dobre pozicije le malo trpel. Nazaj sedaj Grška skoro ne more, ker se je predaleč zaplela, ali tako brezobzirna pač ne bode več, če vidi, da se Evropa ne misli šaliti. Otok Kreta so že oklicali za svojo last, a da bi ga tako hitro res uzeli v posest, tega menda sami ne upajo.

Narodno gospodarstvo.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Idriji.

Dve leti sta pretekli, odkar so si vrli idrijski rodoljubi osnovali svojo okrajno hranilnico in posojilnico. V tej kratki dobi napredovala je kaj dobro. V vodstvu je cvet idrijske inteligencije; najboljši možje združili so se v skupno delovanje, in kar se vidi iz zadnjega računskega zaključka, vodili so mladi zavod spretno in dosegli lepe uspehe. Okrajna hranilnica in posojilnica v Idriji je zadruga, osnovana na neomejenem poročstvu, torej je zavod, ki je na vse strani siguren; zavod s takim temeljem mora si pridobiti zaupanje idrijskih ulagateljev.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Idriji imela je koncem 1. 1896. ulog kron 572.094 31. To je vsekakor za kratko poslovno dobo lepa svota. S tem denarjem se je tako gospodarilo. Na zemljišča se je posodilo proti uknjižbi kron 399.710 76, na dolžna pisma s poroki pa kron 79.897 56, torej skupaj kron 479.608 32. Pri raznih denarnih zavodih je bilo naloženega denarja

kron 89.839 65. Stanje zadružnih deležev z obrestmi vred iznašalo je koncem leta 1896 11.834 88. Število zadružnikov iznašalo je 387.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Idriji sme tudi biti zadovoljna z dobičkom, ki ga je naredila leta 1896. Čisti dobiček za poslovno leto 1896. iznaša namreč kron 3051 90. Posebni rezervni zaklad za mogoče izgube dosegel je koncem leta 1896. svoto kron 5866 21, rezervni zaklad pa, to je uplačane upisnine zadružnikov, kron 814 40; tako da iznaša sedaj stanje obeh zaklad kron 6680 61. Posojila se dajejo po 5%, hranilne uloge pa se obrestujejo po 4% na leto. Kar je zelo važno, dajejo se posojila samo zadružnikom, stanujočim v idrijskem sodnem okraju, torej posestnikom, katerih razmere so vodstvu dobro znane. Razlika med aktivno in pasivno obrestno mero je primerna, a da je okrajna hranilnica in posojilnica v Idriji vendar dosegla toli lep dobiček, pripisavati je temu, da zadružno vodstvo vodi uradne posle za neznatne nagrade. Po pravici smemo torej reči, da se voditelji zavoda, ki so trgovci in posestniki, žrtvujejo za razcvet mlade hranilnice in posojilnice, ker uraduje se vsak dan.

Nekaj bi radi omenili in priporočali vrlemu vodstvu. Poslovni dobiček okrajne hranilnice in posojilnice v Idriji naložen je pri lastnem zavodu. Priporočali bi, da bi se ta dobiček nalagal pri kakem drugem zavodu recimo pri mestni hranilnici ljubljanski v Ljubljani.

Ravnateljstvo izdeluje vse listine in prošnje za uknjižbe brezplačno, le kolke plačuje vsak prosilec sam.

Mlademu zavodu želimo i v bodoče obilo uspeha.

Slovanski svet.

Somišljeniki! Nalogo, katero smo si stavili, podati narodu v pravem pomenu besede „Slovanski List“, mogoče je doseči, ako s skupnimi močmi pričnemo in nadaljujemo delo. Pri vsaki narodni organizaciji je časnikarstvo najvažnejšega pomena. A da se doseže namen, da pride res narodu v roke, mora biti list vsestranski in ne drag. V tej kratki dobi svojega obstoja utrdil si je „Slovanski List“ kot tednik svoje stalnice. A pri tem ne smemo ostati. List se mora razširiti, toda brez povišanja cene izhajal naj bi vsaj dvakrat na teden. Kdor le more, naj pomaga s prispevki za našo organizacijo; vsak tudi najmanjši dar v ta namen sprejme se hvaležno. Na ta način se bodo troški pokrivali iz organizacijskega zaklada, ne da bi se cena v obče povišala. Hočemo, da bi se tudi neimoviti ljudje mogli naročati na naš list. Tudi to je del našega socijalnega uprašanja. Prosveto naroda imamo vedno pred očmi in zato bi radi dosegli za sedaj to, da bi podali neimovitim ljudem list, ki bi prinašal Slovincem mnogo raznovrstnega gradiva; list, ki bi seznanjal naš srednji stan z vsemi važnejšimi dogodki na vsakem polju. Poleg gnotne podpore potrebujemo tudi duševne. Sicer se je že zbralo lepo število sotrudnikov okrog našega lista; v naše kolo je stopilo dokaj poročevalcev in dopisnikov, toda vse to je še premalo. Treba je vedno napredovati. Radi tega prosimo vse svoje somišljenike in sotrudnike, naj nam ostanejo zvesti in naj deluje vsak v svojem krogu, da se število naročnikov še bolj razširi in da se tudi poveča kolo naših sotrudnikov. V to ime Bog in narod!

Že krožijo krokarij. Kranjski Nemci, ojunace ni po zvezi z narodno — nazadno stranko, sklenili so v prihodnje udeleževati se vseh volitev, „da dosežejo povsod primerno zastopstvo nemškega naroda na Kranjskem“. Podpirala se bodeta pri bodočih volitvah stranka barona Schweglja in stranka dr. Tavčarja, to je nemška in nemčurska stranka, druga drugo. Dr. Tavčar je zadnji ponedeljek v „Slovenskem Narodu“ še hotel nekaj tajiti, češ da se je le norčeval, ko je dejal, da bode za Kušarja prignat na volišče 300 Nemcev, ali njegov zaveznik Schwegel je drugi dan to zvezo kot sklep nemške stranke in kot gotovo dejanje slovesno razglasil v „Neue Freie Presse“. Sedaj razumemo popolnoma, zakaj

ni hotel značajni in neomahljivi narodnjak Koblar podpisati v izvrševalnem odboru od dr. Ferjančiča sestavljene in predložene mu „izjave“. Čutil je dobro, da je „narodni program“, zadavljen z nemško vezjo, postal mrlič, okrog katerega že krožijo krokari. Podpisati bi mu bil mogel kot duhovnik le še mrliški list.

Pogrebni shod. Z bolj „besnimi in nepoštenimi napadi“ ne more „Slovenski List“ združiti narodne stranke, kakor če jej drži pred oči knjižico iz l. 1894., v kateri je natisnjen program „narodne stranke“ z govori na shodu zaupnih mož. Tu stoji zabeleženo n. pr., da je končal g. Koblar svoj govor z besedami: „Slovenska jagnjeta, ne družite, ne koalirajte se s požrešno nemško-liberalno stranko, ampak s svojim slovenskim rodом!“ Sledilo je tem besedam „burno, več minut trajajoče ploskanje“. Sedaj so pa vrgli nekateri možici istega Koblarja, ker še vedno ne odobrava zveze z Nemci, iz stranke! „Slovenski Narod“ si že upa pisati, da se bodo mogli liberalci tesneje združiti in da bodo padle malenkostne razlike pri liberalcih.“ Z roko se lahko prime vsled dogodkov zadnjih dni in mnogih izjav dr. Tavčarja, da se mislijo tiste „malenkostne razlike“, katere še obstoje med nemškimi in slovenskimi liberalci. Padle bodo baje te razlike na shodu zaupnih mož, katerega je sklenila napraviti „Narodova“ stranka precej po volitvah v Ljubljani. Določil se bode novi nemškoliberalni in pokopal stari narodni program. „Bog plati, pogrebci!“

Znamenita izjava. Delovanje narodne napredne stranke zoper odločne slovenske rodoljube mora ogorčiti vsakega Slovenca. Kdor danes ne priznaje slovenskonemške zveze na Kranjskem, to je tiste pogubne zveze, katere je neumorni zagovornik „Slovenski Narod“, ta mora biti uničen. Zoper tako nerodoljubno početje je večina pristašev narodne napredne stranke, katera se ravno radi omenjene zveze krha in razpada. Nobeden zavedni Slovenec ne more zagovarjati te zveze pred slovenskim narodom. Zunaj Kranjskega opozarjali so rodoljubi in svarili pred tem pogubnim korakom, toda vse zaman. Ker prijateljska svarila nič ne izdado, oglasila se je „Soča“ ter z ozirom na dogodke pri nas izjavila: „Narodna stranka je izključila iz svoje srede zadnjega duhovnika — Koblarja, ker ni hotel podpisati izjave proti „Slovenskemu Listu“. Obžalujemo. Nasledki ne izostanejo! Sedanja narodna stranka naj kar črta iz vrste svojih somišljenikov celo deželno goriško.“

„Mi pa pripeljemo naših 300 Nemcev.“ Reči moramo, da je ta članek uprizoril občno zanimanje v vseh slovenskih pokrajinah. Dokaz nam došla pisma. Nismo prijatelji polemike, še manj pa osebnosti, a kadar to zahteva čast in korist naroda, moramo tudi poseči v polemiko in dotikati se osob, če so te s stvarjo v zvezi. Le tako je mogoče doseči spravo in jedinstvo, če kažemo na hibe. To je naša časnikarska dolžnost, katero bomo vedno vršili, če je komu ljubo ali ne. K omenjenemu izreku g. dr. Tavčarja moramo le to pristaviti, da on ni te besede govoril samo v mestni dvorani, ampak tudi napram drugim osebam, ko je prišel razgovor na kandidate in na agitacijo pri volitvah. Opetovano naglašanje je dokaz, da to ni šala. Kdor pazno čita naš list, ta je spoznal, da mi brez razločka vse grajamo, kar je graje vredno, tako tudi zvezo „narodne napredne“ stranke z nemškoliberalnimi veleposestniki na Kranjskem. Ta zveza se ni naredila, ker je stranka izprevidila, da naj narodi v Avstriji mirno sodelujejo, ni jih vodil morebitni čut pravičnosti, vodila jih je osobna korist, da se uzdrže na površju s pomočjo — Nemcev, ki so gotovo za se lepo odškodnino tirjali in gotovo tudi — dobili. Ta nenaravna zveza lahko onemogoči tudi jugoslovanski klub, kajti v Ljubljani igrati z Schwegljem nemškoslovensko zvezo, na Dunaju pa ju goslovansko ulogo proti Schweglju, je naravnost rešeno — smešno, in vsak zreli politik se nam mora smejati. Zaradi tega se tudi narodno-napredna stranka kot taka še ni izrekla oficijalno za jugoslovanski klub, ker o tem go-

vorile „Slovenski Narod“, ki se pa ne sme smatrati kot oficijalno glasilo stranke. Isto še ni storila tudi katoliškonarodna stranka, tako da sedaj v resnici ne vemo, pri čem smo, in bojimo se, da ne bode pri tem narod — tepen. Razprave nemškega kranjskega „parteitaga“ v Ljubljani nam morebiti marsikaj pojasnijo. Kakor z velikim veseljem poročajo od nemške strani se je tako posvetovanje vršilo dne 11. februarja v kazini, in se je baje tudi veliko govorilo o mestnem zastopu ljubljanskem in o volitvi državnega poslanca. Bodo že vedeli zakaj. Toliko o stvari. Na osobne napade ne odgovarjamo. Braniti se seveda takih duševnih proizvodov ne moremo; vsak stori, kakor mu narekuje ukus. Od našega načela, delovati za pravo slovo v narodu, četudi včasih mora resnica v resni in rezki obliki priti na dan, ne odvrne nas noben napad.

Volilni odbor narodnih meščanov ljubljanskih pošilja volilcem oklic, v katerem priporoča proti dosedanemu poslancu g. Kušarju za ljubljanskega državnoborskega poslanca g. Ivana Vencajza, svetnika c. kr. deželne sodišča, hišnega in zemljiškega posestnika. Oklic poudarja, da je g. Vencajz vreden zaupanja kot mož pameti in delavnosti in čiste narodnosti slovenske. „Nikoli in nikdar ni bila državnoborska doba tako pomenljiva za naše mesto“, tako slove del oklica, — „kakor prihodnja doba, v kateri se na Dunaju odloči prihodnjost in usoda našega mesta. Ljubljanski hišni posestniki, steber našega mesta, prejeli so z Dunaja državnega posojila svoto 1.757.335 goldinarjev, kakor nam povedajo najnovejši izkazi visoke c. kr. deželne vlade.“

Ta svota se je zazidala in še premalo je je bilo, denarja pa ni več.

Zakon veléva, da se mora plačati nazaj čisti denar začetkom leta 1901; če se bode tudi plačal v obrokih, plačati se bode moral.

Bližajo se nam torej zelo težavni in resni časi, ki pridejo ravno v to državnoborsko dobo.

Kam bode zabredla Ljubljana, ako mora poslati na Dunaj nazaj 1.757.335 gld. Le naš prihodnji državni poslanec nam more v tem oziru preskrbeti in priboriti olajšav.

Ena nesreča se je že zgodila.

Trgovci in obrtniki dobili so državnega posojila 97.200 gld. Po zakonu imeli so začeti z vračilom že 1. prosinca 1897. Na zadnjem shodu obrtne zaveze kranjske se je sklenilo in prosilo, da naj tedanji ljubljanski poslanec doseže vsaj odložitev plačilnih obrokov na poznejši čas, in poudarjalo se je javno in očitno ob odobravanju obrtnikov, da bomo drugega poslanca volili, ako tedanji poslanec te malenkosti ne doseže.

Naš bivši poslanec pa ni prav ničesar dosegel in kakor smo poizvedavali na Dunaju v dobro poučenih krogih, potegoval se je on prav malo in sedaj bode le od milosti visoke c. kr. deželne vlade odvisno, da pri enem ali drugem obrtniku ne zapoje eksekucijski bohen.

Častiti volilci, izvolite premisliti, ali ni treba premembe, ali ne potrebujemo novega poslanca, ki se z dušo in s telesom posveti našemu nesrečnemu mestu in pouzdigne svoj glas v dunajskem parlamentu?“

Slovenski jezik v deželnem zboru štajarskem. V seji dne 12. februarja uprašal je dr. Dečko c. kr. namestnika v slovenskem jeziku, zakaj so se v celjskem mestu razglasile volitve v državni zbor samo v nemškem jeziku. Nemški listi se kar penijo radi te „predrznosti“ slovenske. Učimo se iz tega, kako so nam pravični Nemci, kodar imajo oblast v rokah.

V Poljanah nad Škofjo Loko se je bil dne 24. februarja hud boj pri volitvah za volilne može. Odločiti je bilo treba, ali bode naš poslanec v kmečkih občinah g. prof. Tomo Zupan ali g. Pogačnik. Z 39 glasovi proti 31 smo zmagali, s 4 volilnimi možmi, ki na vsak način volijo g. Toma Zupana. Da smo pa v tej kuriji zmagali, treba je bilo še prej boja v V. kuriji, v kateri je ravno ista stranka zmagala z 3 volilnimi možmi se 97 glasovi proti 73, ki pa na noben način ne volijo g. dr. Kreka, ako se le ta ne izreče slovesno sam od sebe, da stopi v ju-

goslovanski klub. Tako bi morali storiti tudi drugi zavedni volilci in ne slepo voliti na nepotrebno povelje. Volilni može si morajo izbrati sami svojega poslanca.

Intelektualna žrtev ali kje je resnica?

„Nikar se ne zanašajte na moža, katerega je le užaljena častiblepnost pregnala iz klerikalnega tabora“. Tako piše zdaj „Slovenski Narod“ o g. Koblarju. Kdo ne ve, da se je g. Koblar, kateremu ne more nihče očitati, da je kdaj omadeževal svojo narodno prepričanje, obrnil k narodni stranki tačas, ko je menil, da je v tej stranki varovana slovenska narodnost, uzajemnost vseh Slovencev bolj, nego v nasprotni stranki. Nenaravna zveza stranke z Nemci pregnala je njega in prežene še marsikoga iz te stranke. Očita se tudi g. Koblarju glasovanje pri volilni preosnovi. Kolikokrat se je ljudstvu govorilo, da je narodna stranka za občno, direktno in tajno volilno pravico. Gospod Koblar in nekaj jugoslovanskih poslancev je ostalo zvesih narodu dani ohljubi in so tudi v tem zmislu glasovali. „Narodov“ člankar bi moral vendar to vedeti, ker je on sam glasoval proti direktni in tajni volilni pravici. Dr. Ferjančič in drugi so se ustrašili vlade in glasovali proti, glasovali tudi v nasprotju z jednoglasnim sklepom deželne zbornice kranjske, in tako, kakor piše „Slovenski Narod“, storili veliko intelektualno žrtev. Kdo slepi narod? Kje je resnica? Ali se ni držal g. Koblar narodnega programa pri tem za ljudstvo življenskem uprašanju? Kako si upa „Slovenski Narod“ pisati, da so ogorčeni (!) zaradi tega glasovanja, menda za to, ker se je držal narodnega programa. In kaj so dosegli dr. Ferjančič in drugi, ki so za vladno capljali? Niti Celja niso mogli rešiti. Kaj jim je pomagal zaveznik baron Schwegelj? Dosledno je glasoval z Nemci proti Slovanom, in te zveze ne popisuje ogorčeni (!) člankar v „Slovenskem Narodu“. Ko bi se bili krivici postavili po robu, morda bi ne bili dobili v Avstriji sedanje piškave volilne preosnove, ampak pravično.

Vedoč, da ta volilna preosnova ne ugaja Slovanom, slovenskohrvatski klub o glasovanju ni napravil nikakega sklepa. Zato gosp. Koblar nikdar ni glasoval proti sklepu svojega kluba, kakor mu zdaj po krivici očita „Slovenski Narod“. Tako daleč so tedaj zašli prijatelji volilne svobode, da javno črnijo može, ki so jedino prav glasovali v zmislu narodne volje, poveličujejo se pa tisti vladni posili zavezniki, kateri so naredili za prazen Badenijev nasmebljaj najhujšo intelektualno žrtev in potlačili narodove pravice. Le na shodih naj bi se smelo govoriti za občno, direktno in tajno volilno pravico, v zbornici pa glasovati proti njej, ker je višjim krogom tako po godu. To bi bilo lepo! List, ki zahteva, naj volilci odobravajo tako postopanje, ne more se smatrati za resno glasilo, ker vedoma take nedoslednosti kot zasluge prinaša svojim čitateljem. „Slovenski Narod“ opravičuje take značaje brez hrbtišča, ki se dajo kakor kaučuk stegovati in stiskati, da je Badeni grozil (!) Badeni grozil je že večkrat in bode grozil najbrže tudi pri razpravi o pogodbi z Ogrsko.

Da ne bomo še nadalje plačevali krivičnih milijonov, treba nam je pogumnih poslancev, ki se ne ustrašijo vsake grožnje in se ne dajo uprezati za nič v vladno igo. Zberimo si poslance, ki odločno porekò vladi: Daj in ti damo, samo za nos se pa ne damo več voditi.

„Slovenski List“ ni stranka. Neodvisno naglašaj, kaj je v korist in kaj v škodo naroda, in poteguje se za vsakega, komur se dela krivica. Politično čist bi bil g. Koblar kakor angelj, ako bi bil šel na povelje dr. Tavčarja kandidovat v notranjske kmečke občine, morebiti bi še kaj dobil za to; ali ker ostaje zvest svojim volicem, katere je tako zastopal, da mu nihče ne more niti pičice očitati, očrnel je! Narod slovenski naj pa sam sodi, na kateri strani je resnica.

Dr. Matko Laginjo slovanskega kandidata pete skupine v Istri pozdravlja narod naudušeno po shodih. Shoda v Šumbregu udeležilo se je nad 4000 ljudi. Laginjevi in Špinčičevi shodi so sploh tako obiskani, da se mora zborovati pod

milim nebom. Slovanski rodoljubi v Istri neumorno delujo. V Pulju je v treh odsekih zmagala slovenska stranka z 20 volilnimi možmi.

Deželni zbor kranjski. V IX. seji deželnega zbora kranjskega dne 19. februarja je poročal poslanec vitez Langer v imenu finančnega odseka o dogovoru s c. kr. deželno komisijo glede na nastavljanje zemljemerskega osebja za agrarske operacije. Nasvetovana prememba § 13. se je sprejela ter se glasi: „Ta prememba, ki stopi v moč tistega dne, ko se sklene, velja za toliko časa, dokler je na Kranjskem izvrševati agrarske operacije“. Istotako se je sprejela resolucija poslanca pl. Lenkha, deželni odbor stori potrebne korake, da se pri deželni komisiji nastavi tretji višji zemljemerec. Resolucijo poslanca Lenkha je sosebeno toplo priporočal poslanec Povše, ki je tudi poudarjal, da naj se, kadar se nastavljajo zemljemerci, zahteva znanje slovenskega jezika. Poslanec Kalan je poročal o ustanovitvi kmetijskokemičnega poskuševališča za Kranjsko ter je stavil imenom finančnega odseka naslednji predlog: „Deželni odbor se po oblašču, da odgovori c. kr. deželni vladi, da dežela podpira ustanovitev kmetijskokemičnega poskuševališča s prispevkom 1500 gld. in donaja za uzdrževanje poleg potrebnih prostorov, katere hoče oskrbeti c. kr. kmetijski družbi kranjski, na leto s 1000 gld. Ta potreščina se postavi v proračun za l. 1898“. Debate so se pri tej točki udeležili: deželni predsednik Hein in poslanci: pl. Lenkh, Povše, vitez Langer in Lenarčič. Predlog finančnega odseka je obveljal, pa tudi resolucija poslanca Lenarčiča, naj se poskuševališče skoro osnuje. Poslanec dr. Majaron je poročal v imenu upravnega odseka o načrtu zakona glede na uravnavo zdravstva in zdravšča na Kranjskem. Poročevalec je predlagal, naj se odobri naslednji zakon: § 1. Za zdravšča (kopališča, letovišča in druge takšne naprave), obstoječe v vojvodini Kranjski, sme deželni predsednik, dogovorivši se poprej z deželnim odborom in oziraje se pri tem na nastopna načelna določila, izdati posebne zdravške rede ali pravilnike. Dokler se ne izdado takšni zdravški redi, ostanejo določila že zdaj obstoječih zdravških pravilnikov v veljavnosti. § 2. Zdravške stvari v zdravšilih, (kopališčih, letoviščih in drugih takšnih napravah) oskrbujejo zdravške komisije. § 3. V zalaganje za zdravstvo potrebnih stroškov je zdravška komisija upravičena pobirati zdravško davščino (zdravško in glasbeno takso ali odredbino). § 4. Zdravško davščino (zdravško in glasbeno takso) plačujejo v vsakem zdravšču (kopališču, letovišču in v vsaki takšni napravi) po natančnejših določenih ondod obstoječega zdravškega reda zdravški gostje. Za zdravške goste se štejejo v obče, brez ozira na svoje državljanstvo in občinsko domačinstvo, vsi obiskovalci zdravškega okraja, ki se ob zdravški dobi mude v zdravškem okraju nad gotov, v zdravškem redu natančneje določen čas. Kateri zdravški gostje so oproščeni od plačevanja zdravške davščine, to je določeno v zdravškem redu. § 5. Zdravške davščine (zdravške in glasbene takse) se smejo potirjati s političnim izvršilom. § 6. Ta zakon stopi takoj v veljavnost, in Mojemu ministru za notranje stvari je naročena njegova izvršitev.

Zbornica je odobrila zakon z dostavkom poslanca Schweglja k § 1, naj se uprašajo tudi udeleženci. Poslanec Hribar je stavil koncem seje interpelacijo, v kateri se opozarja na nedostatne prostore licejalne knjižnice v Ljubljani ter se zahteva varnejših prostorov za dragocene knjige. Interpelacijo so podpisali vsi člani zbornice.

X. seja kranjskega deželnega zbora je bila v sredo dne 24. t. m. V imenu finančnega odseka je poročal poslanec vitez Langer o proračunu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu za l. 1897. Nedostatka je letos pri šoli 1568 gld., pri gospodarstvu pa 2464 gld., skupno 4032 gld.

Poslanec Pakiž je stavil resolucijo, s katero se deželnemu odboru naroča, naj preiskuje uzroke precejšnjega nedostatka, poslanec Lenarčič pa resolucijo, naj se za šolo na Grmu uvede dvojno knjigovodstvo, jedno pri deželnem odboru, jedno

pa pri vodstvu šole, da se spozna, kateri del je pri gospodarstvu aktiven in kateri pasiven. Proračun in resoluciji je zbornica sprejela.

Poslanec Žitnik je poročal v imenu finančnega odseka o zgradbi nove deželne bolnice, o novi pogodbi glede priskrbe režijskih potrebščin in hrane bolnikom ter o stavbinskih stroških do konca 1897. leta. Za novo bolnico je dež. zbor dovolil od l. 1893 vsega skupaj 697.370 gld., ki se deloma pokrijejo s skupilom starega bolničnega posestva 120.000 gld., doneskom kranjske hranilnice za bolnico 60.000 in za hiralnico 20.000 gld s skupilom infekcijske bolnice 8000 gld. in doneskom mesta ljubljanskega 36.000 gld., torej se je izdalo iz deželnega zaklada 460.570 gld. — Od vsega kredita se je do konca 1896. leta porabilo 638.690 gld. 56½ kr., torej je na račun stavbinskih stroškov še na razpolago 58.679 gld. 43½ kr.

Odškodba za režijo od bolnika na dan znižala se je v oddelkih bolnišnice za tretji razred od 14½ na 12 kr., v drugem razredu od 38 na 34 kr. in v prvem razredu od 65 na 61 kr.

K volilnemu gibanju. Kakor se glase najnovejša poročila z volilnega bojišča, je v notranjskih kmečkih občinah absolutna večina volilnih mož za g. dr. Ignacija Žitnika, v trebanjskim volilnem okraju pa za g. Frančiška Povšeta. V notranjskih kmečkih občinah oglašja se za kandidata poleg g. pl. Garzarolija tudi g. nadinženir Žužek. V gorenjskih kmečkih občinah ima g. vodja Tomo Zupan lepo število volilnih mož na svoji strani. G. dr. Šušteršič dobi v ljubljanski okolici in dolenskih kmečkih občinah večino. Zelo ugoden je položaj tudi za g. Viljema Pfeiferja. V peti skupini zmaga g. dr. Krek. V Ljubljani bodo volitve volilnih mož za peto skupino dne 4. marca. Socijalni demokratje in krščanski socijalisti so že izdali imena svojih volilnih mož. Desedanjemu poslancu za mesto Ljubljano g. Kušarju večina ni zagotovljena. Njegov protikandidat g. Vencajz ima mnogo upanja, da zmaga. O ostalih volilnih okrajih poročamo prihodnjič.

Volilni odbor narodnih ljubljanskih meščanov, ki se je sestavil za prihodnjo državno-zborsko volitev v mestri skupini Ljubljana, sklicuje za nedeljo dne 28. februarja volilni shod. Shod se vrši v veliki dvorani pri Maliču ob 2. uri popoldne.

Oklic slove: Častiti someščani! Volilci ljubljanski! Sveta dolžnost zavednega meščana je, da se briga za stvari našega mesta. Sedaj je čas za to! Dne 18. sušca 1897 bode volitev ljubljanskega poslanca v državni zbor dunajski. Volilci! Z Dunaja smo dobili potresno podporo, na Dunaj jo bode treba plačati nazaj, in le naš državnozbornski poslanec nam more olajšati to breme. Še nikdar ni bilo za Ljubljano tako važno, kakega poslanca bomo volili. Mi ga hočemo videti in slišati poprej na javnem shodu, predno mu damo svoj glas. Pri zaprtih durih si ne damo postaviti poslanca. Zatorej sklicujemo volilni shod na prihodnjo nedeljo dne 28. februarja t. l. ob 2. uri popoldne v veliki dvorani pri Maliču. Mi vabimo na ta shod Vas, zavedne meščanske volilce, mi vabimo pa tudi na ta shod oba do zdaj oglašena kandidata g. Josipa Kušarja in g. Ivana Vencajza, da nam razvijeta svoja načela in dokažeta svojo sposobnost. Volilni odbor narodnih ljubljanskih meščanov.

Tržaški Slovenci kandidujejo v peti skupini zaslužnega narodnega boritelja g. Ivana viteza Nabergoja. Kandidovati je mislil v peti skupini tudi urednik „Brivca“ g. M. Kamušič, ki se je pa odpovedal na korist složnega postopanja slovenskih volilcev. Položaj v peti skupini je za tržaške Slovence kaj ugoden. V mestu bode kakih 3000—4000 novih slovenskih volilcev, v okolici pa 6000—7000. O Nabergoju ni izključeno, da pride v ožjo volitev. Mi želimo tržaškim Slovenem zmage. Kandidat Lahonov bode v peti skupini, kakor se čuje, odvetnik dr. Attilio Hortis. Občinskih volitev so se Slovenci v Trstu pridno udeleževali. Postavili so celo v mestu v IV. razredu 12 slovenskih kandidatov, da pokažejo, da Slovenec tudi v mestu živi in da se je pričel zavedati. „Edinost“ piše o volitvi v IV.

razredu: „Včeraj (17. t. m.) je bil na vrsti IV. razred — domena progresovcev. Dasi so si bili gotovi zmage slavnega progresova gospoda, vender moramo zabeležiti, da toli divje agitacije še ni bilo v tem razredu, kakor je bila včeraj. Pritisek je bil strašanski in kar s fizično silo so tirali ljudi na volišče. Najetih so imeli nebroj izvoščkov. Celo poznani naši ljudje so se dali strahovati. Dotičnike pomilujemo. Jasuo je, da je bilo progresovcem do velike demonstracije. Proti nam in proti še nekomu drugemu — ki pa je zaril glavo v žakelj, da ni občutil demonstracije. Izid je sijajen za progresovo stranko, kajti njih kandidatje so dobili med 1150 in 1137 glasov. Slovenska lista je dobila 109 kompaktnih glasovnic; 34 naših so uničili s pretvezo, da imena niso čitna. Belih listkov je bilo 27, mešanih 47. Naši ljudje nam trde, da onih 27 so bili skoro sami Slovenci, ki so oddali bele listke, boječi se — zamere. Tudi mešani listki so bili gotovo večinoma slovenski. Ako bi bili torej naši volilci disciplinirani, dobili bi bili mi letos po 180 do 200 glasov. In ako prištejemo še one slovenske volilce, ki niso dobili legitimacij — tudi takih sredstev se je posluževala progresova gospoda — ali sploh niso bili upisani v volilne liste, lahko rečemo, da bi imeli število glasov, ki bi imponovalo gospodi. Pa vsaj jim imponuje že včerajšnje, ki se je potrojilo od zadnjih volitev sem. Da jim impunujemo po svoji odločnosti, to je razvidno iz njih glasil. Burke uganjajo sicer iz nas, ali med burkami se pojavlja tudi strah. Tako so včeraj progresovska glasila pozivala vse svoje volilce na volišče, sklicuje se izrecno na dejstvo, da so Slovenci postavili svoje kandidate, katere treba udušiti z laškimi glasovi. Danes pa pravi „Piccolo“, da se treba upreti najodločneje, da ne bi prepotentni Slovenci prišli tudi v mesto! Nič nas ni tu, ako jim smemo verjeti, in vender alarmirajo svoje bojovnike iz strahu — pred Slovenci. Mi smo zadovoljni z letošnjim uspehom, mi napredujemo. In naj si zapomni laška gospoda: prihodnjič nas bo še več! Kajti delo reklamovanja se bode vršilo še vse drugače. Letošnje izkušnje so bile dobra šola! Na laž, da smo Slovenci sklenili kompromis s konservativci, ne odgovarjamo, ker je preneumna. Mi smo hoteli pokazati svoje ljudi, ne drugih. Onim slovenskim volilcem, ki se niso bali z glasovnico v roki pričati o eksistencijski Slovencev v Trstu: Čast in hvala!“

Progresovci so zmagali tudi v III. II. in I. razredu; Slovenci niso postavili kandidatov. Laški konservativci so izginili s političnega bojišča ter se zvečine spojili s progresovci, tako da imamo v Trstu sedaj samo dve živeči stranki: stranko laške iredente in stranko Slovencev — trpinov. Neumorno delujo tržaški Slovenci v okolici, ki voli v deželni in mestni zbor tržaški v nedeljo dne 28. t. m. Slovenski kandidatje so: za I. okraj Ivan vitez Nabergoj, posestnik na Proseku; za II. okraj Fran Kosec, župnik na Kantinori; za III. okraj Ivan Marija Vattovaz posestnik pri sv. Ivanu; za IV. okraj Fran Dollenz, posestnik v Trstu; za V. okraj Alojzij Goriup, posestnik in trgovec na Proseku; za VI. okraj Ivan Goriup, posestnik na Opčinah.

Z Bleda se nam piše: Volitve volilnih mož končale so se tu ugodno za kandidata katoliško-narodne stranke. Čuditi se temu ni, ker so tukajšnji duhovniki nasprotovali gosp. Tomu Zupanu. Gosp. župnik iz Grada I Oblak je celo zavijal, da bode Zupanova stranka glasovala le za Železnikarja. Tako gorostasno zavijanje ni katoliško, ni pošteno, saj je Bled na shodu v Lescah očitno pokazal, da imajo bleški možje zaupanje v g. Zupana.

Ljubljanski postrežki dobe na svoje čepice slovenske napise. Bil je pač že skrajni čas!

Somišljeniki! Zahtevajte „Slovenski List“ po gostilnicah in kavarnah! Podpirajte našo organizacijo! V zaklado za našo organizacijo so nadalje darovali gg.: Dr. M. D. 60 kr., F. P. 1 gld. A. Ž. 40 kr., dva obrtnika 2 gld., I. K. 12 kr. Neimenovan 1 gld., I. O. v. L. 50 kr., naroden Notranjec 1 gld. 50 kr. Dne 16. januarja izkazano 404 gld. 52 kr. Skupaj 411 gld. 64 kr.

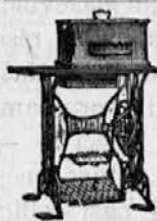
FRANC ČUDEN,

urar,

Mestni trg. LJUBLJANA. Mestni trg.

Letošnja slaba kupčija primora me, ker mi je ostalo veliko blaga, prodajati po najnižji ceni in deloma pod svojo ceno, da razprodam nekaj svoje velike zaloge. Priporočam torej vsakemu svojo bogato zalogo zlatih, srebrnih in stenskih ur, verižic vsakovrstne zlatnine in srebrnine ter vabim slehernega, naj si blagovoli pri nakupovanju ogledati mojo zalogo. Zagotavljam najsolidnejšo postrežbo po kolikor mogoče nizkih cenah. (32-6)

Spoštovanjem

FRANC ČUDEN.**Janez Jax**

Ljubljana, Dunajska cesta 13.

priporoča svojo veliko zalogo

šivalnih strojev

(36-5)

in

strojev za vozarenje.

(biciklov, velocipedov.)

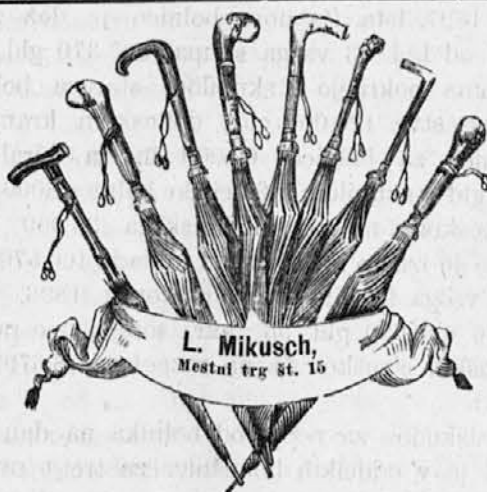
Ceniki franco na razpolago.

Josip Petrič,

čevljar,

Ljubljana, Opekarska cesta št. 32.

opozarja cenjene podpornike domačega obrta na svojo **izborno urejeno delavnico**. Izvršuje raznovrstno obutalo od najpreprostejšega do najfinejšega iz zanesljivega blaga prav trpežno in ceno. (18-9)

L. Mikusch,
Mestni trg št. 15

priporoča

**svojo bogato zalogo vsakovrstnih
dežnikov in solnčnikov**

po najnižji ceni. (33-6)

Lekarna A. Mardetschlaeger

„pri zlatem orlu“

v Ljubljani, Jurčičev trg poleg železnega mosta

priporoča svoje navlašč pripravljeno

ribje olje

prijetnega okusa in jako izvrstnega učinka. Cena steklenici 1 krono, 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Za čiščenje in dezinfekcijo ust in zob priporoča se

Menthol ustna in zobna esenca,

ki teši zobobol. Velika steklenica 80 kr. Menthol zobni prašek 1 pločevinasta škatljica 30 kr.

Slabotne osebe (ženske, otroci) se opozarjajo na trdkine kri krepijoče železnato malagavino s chino 1/2 l 1 gld.

Najboljše odvajajoče sredstvo: Sagrađa malaga 1 stez. 1 gld.

Stisnene sagrađapastile, narejene iz ekstrakta 1 škatljica (20 komadov) 1 gld.

Mag. ph. Mardetschlaeger,

lekarnar in kemik.

Zalog drugod ni. P. n. občinstvo blagovoli naj se direktno obrniti na: **lekarno „pri orlu“ v Ljubljani.** (37-4)**Josip Leuz,**

trgovec

v Ljubljani, Resljeva cesta

kupi ter plačuje po možno najvišji ceni, kakor

(35-4)

**ribniški, angleški in
onejida-krompir, želod, hrastove
ježice, bukov žir, vsakovrstne
rastline (korenine in perje) v vsaki
množini.**

Plačuje takoj!**Avgust Erzin.**

Ljubljana, Kravja dolina št. 18. (Radeckega cesta)

priporoča (27-6)

svojo bogato zalogo premoga.

Cene:

Trboveljski premog 50 kilo 46 kr.

Kočevski „ „ „ 34 „

Drva žagane in sekane 50 kilo 50 kr.

Brata Eberl,

Ljubljana, Franciškanske ulice št. 4.

Pleskarska mojstra

(4-0)

c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

**Slikarja napisov, stavbinska in
pohištvena pleskarja.**

Tovarna za oljate barve, lak in pokost.

Zaloga originalnega karbolineja.

Maščoba za konjska kopita in usnje.

Alojzij Večaj,

pečarski mojster v Ljubljani,

Opekarska cesta št. 51.

priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnih

pečij iz glinaste snovi

od najpreprostejših do najfinejših rujave, zelene ali bele barve. Izdeluje na željo tudi peči v poljubni drugačni barvi.

Natančno izvršuje naročila na štedilnike ter jamči za vse svoje izdelke jedno leto.

Cene nizke. (1-8)

FRANC PAVŠNER,

krojač v Ljubljani,

Vodnikov trg št. 4, nasproti c. kr. gimnaziju

se priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu v naročila na

duhovniško in civilno obleko

po poljubnem kroju, zagotavljajoč trpežno, natančno delo, uljudno postrežbo in kar možno nizko ceno. (6-8)

Knjigoveznica Fr. Breskvar,

preje L. Šverljuga,

pred škofijo, št. 6, poleg Katoliške Bukvarne,

se priporoča v vezanje vsakovrstnih knjig.

Molitvenike družbe sv. Mohorja po več vkup poslanih veže po primerno znižani ceni. V zalogi ima tudi za vse družbine knjige lepo izdelane platnice za knjigoveze po deželi. (19-9)

Opozarja tudi še na svoje krasno izvršene platnice za „Dom in Svet“, Walfov slovar itd. — Naročila na kakršnesibodi platnice izvršuje po želji ali načrtu natančno in ceno.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu najuljudneje priporočam svojo

bogato zalogo

najraznovrstnejših

klobukov, cilindrov čepic i. t. d.

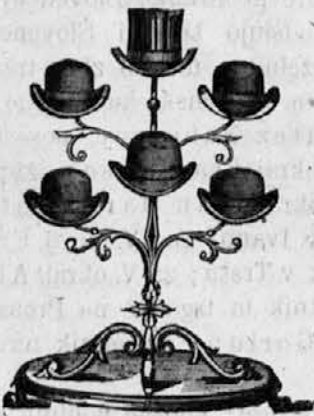
Zagotavljam dobro blago in nizko ceno.

(8-7)

Velepoštovanjem

J. Soklič,

Stari trg št. 1 (pod Trančo).

JOSIP REBEK,

ključavničarski mojster,

Francovo nabrežje št. 13. LJUBLJANA Francovo nabrežje št. 13.

Priporoča svojo delavnico za naročanje vseh

ključavničarskih del

ter napeljava

(11-8)

hišnih telegrafov in telefonov.

Postavlja strelkovode

in prevzema tudi posamezna dela te stroke.

Cene nizke.

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino

v Ljubljani, Mestni trg št. 9/10.

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega v železarijo spadajočega blaga. (34-5)

Štedilnike, lonce, pozlačene nagrobne križe, drevesa za oranje, vodne žage in pile, kovanja za okna in vrata, vsakovrstno orodje za mizarje, tesarje, ključavničarje in kovače, cement, traverze in še veliko drugih za rabo v hiši ali pri obrtu potrebnih stvari.

Poštena postrežba.

Cene kakor pri razprodaji!

Cene kakor pri razprodaji!

Usojam si prečastiti duhovščini, sl. občinstvu in velespoštovanim odjemalcem uljudno naznaniti, da sem z dnem 8. februarja t. l. preselil svojo

**trgovino s klobuki, čepicami
in krznarskimi izdelki**

iz prejšnje prodajalnice v gosp. Kirbiša hiši na Kongresnem trgu v

novi urejene prodajalnične prostore

v Wolfovi (preje Gledališni ulici) št. 5.

Ob tej priliki se priporočam vsestranski ter prosim, da se mi ohrani tekom 23 let pridobljena časteča me blagonaklonjenost sl. občinstva.

(38-2)

Velepoštovanjem

Anton Krejči.

Istotam je tudi trgovina s klobuki za dame.